

ภาวนาหลอกๆ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ เรามาแสวงหาธรรมะกันนะ เรามาแสวงหาที่ฟัง เพราะชีวิตเรา
เกิดมานี้ เรามีบุญวาสนา เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วเรามีสติตั้งใจ เรามีสตินะ
ถ้าเราไม่มีสติตั้ง เห็นไหม ทางโลกเขาก็มีสติ ถ้าเขาไม่มีสติเขาก็เป็นคนใบ้บ้าไปแล้ว
แต่เขาก็มีสติของเขา แต่เขาไม่มีวาสนา

คำว่าไม่มีวาสนา.. เขาเป็นชาวพุทธที่ทะเบียนบ้าน แต่ชีวิตของเขาก็ลุ่มๆ ดอนๆ
ไปตามประสาวิญญูะ มันเป็นผลของวิญญูะนะ เราเกิดมานี้เป็นผลของวิญญูะ ถ้าเราไม่ได้
เกิดมาในปัจจุบันนี้ เราจะเวียนตายเวียนเกิดของเราไปอย่างนี้ เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ถึงผลของวิญญูะ

“บุพเพนิวาสานุสติญาณ... จตุปปาทญาณ... อาสวักขยญาณ”

บุพเพนิวาสานุสติญาณ คือญาณย้อนอดีตชาติ ความเป็นไป คือ จิตเรานี้มันเวียน
ตายเวียนเกิดมา แต่ในปัจจุบันนี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เห็นไหม อดีตเราไม่มี อดีตของเรา
ในปัจจุบันนี้แหละ แต่อดีตของเราคือภพชาติเก่าๆ แต่อนาคตมันจะเป็นไปข้างหน้า

นั่นพูดถึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่วางไว้ แต่ในปัจจุบันนี้เรา
เกิดมาเป็นเรา ถ้าเกิดมาเป็นเรา เห็นไหม เรามีสติตั้งของเรา สติตั้งของเรา คือว่า เรา
เป็นมนุษย์แล้ว เรามีสติความรับรู้อยู่ เราเห็นการดำรงชีวิตของมนุษย์นี้มันเป็นความทุกข์
ยาก ความทุกข์ยากนะ โลกนี้มันเกิดมาเป็นความทุกข์ยาก แต่ ! แต่ก็ต้องเกิด เกิดไปตาม
แบบผลของวิญญูะ แบบผลของเวรของกรรม แล้วเขาก็อยู่กันทางโลกไป แล้วก็เวียน
ไป เห็นไหม

นี่รอยโคลง.. รอยโคลงย่ำร่ายรอยแก่นั่นไป ชีวิตนี้มันก็จะเป็นอย่างนี้ มันจะร่ายรอยเก่าของมันไป คือมันจะเกิดจะตายเวียนไปในวัฏฏะ ผลของการเวียนในวัฏฏะ คือมันจะหมุนของมันไปตามเวรตามกรรม ถ้ามีสติมีสังขม เขาก็ทำคุณงามความดีของเขา เพราะคนทางโลก คนดีก็มีคนเลวก็มี ตามธรรมชาติของสังขม สังขมมีทั้งดีและเลวปนกัน ถ้าทางโลกนะเขาเป็นชาวพุทธเหมือนกัน แต่เขาใช้ชีวิตของเขา ตามกระแสโลกของเขา เห็นไหม นั่นไงเขาเกิดมาเหมือนรอยโคลงย่ำร่ายของมันไป

ชีวิตนี้ก็เหมือนกัน เวียนตายเวียนเกิดตามประสาของมันไป นี่โลกเป็นอย่างนั้น แล้วบ่นว่าทุกข์ว่ายาก เราก็อยู่กับโลกมา เราเกิดมากับโลกนะ มนุษย์เกิดมากับโลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดจากพ่อจากแม่เหมือนกัน เกิดจากโลกเหมือนกัน ทุกคนเกิดมาจากโลก

“ผลของวัฏฏะ.. กามภพ รูปภพ อรูปภพ” จิตจะเวียนตายเวียนเกิดไปตามแต่เวรแต่กรรม นี่ผลของวัฏฏะเวียนไป แต่ถ้าไม่มีสติปัญญา เห็นไหม ชีวิตนี้ก็หลงไปตามชีวิตนี้ หลงโลก ! หลงโลกเวียนไปตามโลก หลงไปตามโลก ดำรงชีวิตไปตามโลก แล้วก็บ่นว่าทุกข์.. ว่าทุกข์กัน

จะมีความสุขความทุกข์ขนาดไหน ถ้าครอบครัวยุคไหนเขามีความสุข เห็นไหม แล้วเวลาเขาพลัดพรากละ เวลาคิดถึงพ่อแม่ก็ให้ทำบุญกุศล ลูกอยากอุทิศส่วนกุศลให้พ่อแม่ไป นี่ไงถ้าเขาหลงในชีวิตของเขา เขาก็หมุนไปตามโลกของเขา นี่โลกสมมุติ ! มันจริงตามสมมุตินะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มองไปในวัฏฏะ ถึงอยากรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ มีความเมตตา มีความสงสารมาก ถึงได้วางธรรมและวินัยนี้ไว้ แต่ในสังขม มันเป็นเรื่องของโลก มันเป็นเรื่องของธรรมชาติ คนที่จะขวนขวาย คนที่จะออกจากโลก คนที่จะออกจากวัฏฏะสังขมนี้มันมีน้อยนัก แต่คนที่จะอยู่กับสังขม สังขมนี้ก็มีมหาศาล เวียนตายเวียนเกิดไปไม่มีทางออก แล้วถ้ามีทางออกก็ไม่อยากจะออก ไม่อยากจะออกเพราะมีความอ่อนแอ เพราะไม่มีความเข้มแข็ง... ไม่มีความเข้มแข็งว่าตัวเองจะออกจากวัฏฏะได้ ไม่ยอมรับความจริงว่า เรามีโอกาสที่จะพ้นออกจากทุกข์ได้ แล้ว

พอจะพ้นออกจากทุกข์ เห็นไหม ก็มีความละล้าละลัง ห่วงหน้าห่วงหลัง กลัวแต่ว่าชีวิตเราจะมีแต่ความทุกข์ จะหาแต่ความสุขในโลกนี้

นี่ห่วงหน้าห่วงหลัง อาลัยอาวรณ์ ละล้าละลัง ไม่กล้า ไม่มีการกระทำ เห็นไหม สิ่งที่ไม่กล้าเพราะไม่มีการกระทำ นี่มันหลอกเรานะ กิเลสนี้มันหลอกเรา โลกนี้คือสมมุติจริงตามสมมุติ มันมีจริงตามอย่างนั้น แต่เวลาเราศึกษาธรรมของเราขึ้นมาแล้ว ก็ว่าสิ่งนั้นก็ เป็นสมมุติ สิ่งนั้นก็ เป็นสักแต่ว่า มันตัดจากเรานะ จากที่ว่ามันไม่เกี่ยวข้องกับอะไรกับเราเลย เราเป็นเรา สรรพสิ่งในโลกนี้มันเป็นสักแต่ว่า มันมีของมันตามสภาวะแบบนั้น

นี่พูดถึงว่าเวลาเราศึกษาธรรมไป ! เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอจงมองนี่ให้เป็นความว่าง แล้วกลับมาถอนอึดตามุทิกุญฺฐิ” เห็นไหม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระโมฆราช เพราะพระโมฆราชเขาประพฤติปฏิบัติของเขา แต่ในปัจจุบันนี้ เราเริ่มต้นประพฤติปฏิบัติ แต่เรามีหลักมีเกณฑ์ของเราหรือยัง.. เราไม่มีหลักมีเกณฑ์ของเรา เห็นไหม ถ้าเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ อย่างนี้คือเราหลอกเราเอง กิเลสมันก็หลอกเราอยู่แล้ว ! กิเลสมันหลอกเรา เพราะมันจะไม่ให้เราเห็นตามความเป็นจริงในสังขาร แต่ให้เห็นตามความเป็นจริงของกิเลสนะ กิเลสมันเป็นพญามาร มันครอบคลุมในชีวิตของเรา มันครอบคลุมในหัวใจของเรา มันอาศัยชีวิตของเราเป็นที่อาศัย มันก็จะให้เราอยู่ในอำนาจของมัน เห็นไหม

เวลาเราทุกข์เรายาก เรามีสติตั้งขึ้นมา เราก็พยายามจะหาทางออกของเรา มันก็ผ่อนให้ชนะ.. มันผ่อนให้ว่าเราพอจะมีชีวิตอยู่ได้ แต่เวลาพอเราจะทำสิ่งใดของเรา มันก็ทำให้เราไม่สมความปรารถนา มันทำให้เรารุ่มๆ ดอนๆ อย่างนั้นตลอดไป เราก็มีทุกข์มียากอยู่ตลอดไป

เวลาเราศึกษาธรรมขึ้นมาเนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เราทุกข์เพราะกิเลส... เราทุกข์เพราะค้นหาความทะยานอยาก” เราก็พยายามจะควบคุมของเรา... จะควบคุมของเราขนาดไหนนะ มันก็เป็นความฉ้อฉลของกิเลส กิเลสมันหลอกดวงเราเห็นไหม สิ่งต่างๆ มันมี นี่คือสังขาร !

ธรรมนี้เกิดมาจากไหน.. สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันเห็นตามความเป็นจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เวลาเวียนตายเวียนเกิด มันมีแรงขับของมัน มันมีบุญกุศลของมัน มันถึงขับให้จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดตามวัฏสงสาร

แต่เพราะมีบุญมีกรรม แต่เพราะมีการกระทำ แต่เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้มีอำนาจวาสนา ถึงได้พยายามรื้อค้น พยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จนถึงที่สุดแล้ว ตรัสรู้เองโดยชอบ แล้วสังฆธรรมมันมี พอสังฆธรรมมันมี นี่ถึงมองโลกด้วยความแจ่มแจ้งใจ

แต่ของเรานี่มองโลกด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ฉะนั้นพอมองโลกด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยากแล้ว เวลาเรามาศึกษากัน เราเห็นทุกข์เห็นยากเพราะกระแสใจ กระแสเราเกิดในสังคมที่เป็นอย่างไร ถ้าสังคมที่กำลังเจริญออกมา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมีกำลัง แล้วมีผู้ที่ประพฤติตามกระแส เราก็อยากจะออกจากทุกข์ เห็นใหม่ เราก็อยากประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

นี่ใจความที่จะออกจากทุกข์ขึ้นมา นี่เพราะเราอ่อนแอ เรากระทำของเราด้วยความรู้สึกของเรา ความเห็นของเรา เราเห็นว่าโลกทุกข์.. โลกทุกข์ เราถึงพยายามสละมา สละมาประพฤติปฏิบัติ เวลามาประพฤติปฏิบัติแล้ว เรามีความเข้มแข็งพอใหม่ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วเรามีความเข้มแข็งพอ มีสัจจะตามความเป็นจริงพอ เราจะสามารถต่อสู้กับกิเลสเราได้

แต่ในปัจจุบันนี้ทางโลกก็อ่อนแอ.. อ่อนแอเพราะอะไร อ่อนแอเพราะจิตใจมันอ่อนแอ เห็นใหม่ “สังฆธรรม.. บารมีธรรม มันอ่อนแอ” พออ่อนแอแล้วเวลาศึกษาธรรมขึ้นมา ถ้าการศึกษาธรรมในสมัยก่อนหน้านี้ การศึกษามากก็ศึกษามาเพื่อ ! เพื่อเป็นวิชาการความรู้ แล้วก็มีการเชื่อกันว่า “มรรคผลนิพพานไม่มี” มรรคผลไม่มีหรือ พุดถึงมรรคผลไปนี่เขาจะหัวเราะเยาะเอา

แต่เพราะมีครูมีอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านทดสอบขึ้นมา แล้วครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ ตั้งแต่สมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่

มันขึ้นมา การเทศนาว่าการของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ของครูบาอาจารย์เรา ท่านจะไม่เทศนาว่าการแบบโลกๆ เขา

เวลาโลกๆ เขาเทศนาว่าการ เขาจะเอาอกเอาใจกัน เขาบอกว่าสังขรณ์นี้ต้องมีความนุ่มนวลอ่อนหวาน เขาก็จะเอาความนุ่มนวลอ่อนหวานนั้นมาสื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราจะสื่อธรรมะ มันสื่อออกมาจากใจ ! ถ้าสื่อออกมาจากใจ...

คำว่า “สื่อออกมาจากใจ” คือออกมาจากใจของผู้ที่รู้จริง ! ถ้าใจของผู้ที่รู้จริง การที่วกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันปิดกั้นทางเดินของเราขนาดไหน นี่ครูบาอาจารย์ของเราท่านได้รู้ได้เห็นของท่านขึ้นมา เห็นใหม่ การแสดงธรรมของครูบาอาจารย์ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ถึงจะแสดงธรรมไม่เหมือนกับทางโลกเขา

ทางโลกเขาต้องพูดด้วยกิริยานุ่มนวลอ่อนหวาน คำว่านุ่มนวลอ่อนหวาน แล้วพอแสดงธรรมออกมาที่ธรรมะก็นุ่มนวลอ่อนหวาน เห็นใหม่ ที่ว่า “สังขรณ์.. สังขรณ์ ต้องเป็นสิ่งประเสริฐ” คำว่าประเสริฐนี้ประเสริฐของกิเลสไป ! แต่ถ้าประเสริฐของธรรมละ ...

“ถ้าประเสริฐของธรรม นี่มันออกมาจากใจ มันทิ่มแทงในหัวใจของเรา”

เวลาเราฟังธรรมของครูบาอาจารย์ของเรา มันจะชนลูกชนพองนะ เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ธรรมออกมาจากสังขรณ์ความจริง มันชนลูกชนพองเพราะมันทิ่มเข้ามาในหัวใจของเรา... ทิ่มเข้ามาในหัวใจของเราเลย ! เพราะใจของเรามันคิดสิ่งใด ใจของเราประพฤติปฏิบัติสิ่งใด มันจะเป็นความจริงขึ้นมา แล้วมันจะสะท้อนหัวใจของเรา

พอมันสะท้อนหัวใจของเรา แล้วเราจะเอาแนวทางปฏิบัตินี้ใหม่... ถ้าเราไม่เอาแนวทางปฏิบัตินี้นะ เวลาที่มีกระแสขึ้นมา มันมีความมั่นคงขึ้นมา เพราะครูบาอาจารย์เราเขาพิสูจน์มาแล้ว แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้ผลตามความเป็นจริงขึ้นมา

พอได้ผลตามความเป็นจริงขึ้นมาแล้ว พอเป็นความเชื่อถือของสังคม แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติด้วยความหลอกกลวง นี่ภavana หลอกๆ กันนะ ! หลอกๆ กันเพราะอะไร เพราะถ้าทำตามความเป็นจริงขึ้นมา มันก็จะต่อสู้กับกิเลสให้ใหม่ แล้วกิเลสมันคืออะไร..

“กิเลสคือความเคยชินของเรานี้แหละ... กิเลสคือผลของพญามารที่มันครอบคลุมหัวใจเรานี้แหละ”

มันพาเราเวียนตายเวียนเกิดนะ โดยที่เราไม่มีอิสรภาพเลย เราฝืนมันไม่ได้เลย.. เราฝืนมันไม่ได้เพราะมันเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเราทั้งหมด เห็นไหม

แล้วเวลาเรามีความเชื่อมั่นในสังขธรรม เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา โดยวางธรรมไว้ให้เป็นแนวทาง พอวางธรรมไว้ให้เป็นแนวทาง แล้วพอเราจะประพฤติปฏิบัติ เราก็จะเอาแต่ความสะดวกสบายของเรา.. เราจะเอาความสะดวกสบาย เห็นไหม เลยภาวนาหลอกๆ นะ !

“ภาวนากันหลอกๆ ทำกันหลอกๆ” ทั้งๆ ที่กิเลสนี้มันหลอกเราอยู่แล้ว แต่เพราะความอ่อนแอของเรา... เพราะความอ่อนแอของเรา การภาวนาถึงจะต้องเอาความสะดวกสบาย

“เอาความสะดวก.. เอาความสบาย... เอาความพอใจของตัวเอง... ทำตามอำนาจของกิเลส”

“นี่ไงภาวนาหลอกๆ... ภาวนาหลอกๆ คือ ทำแบบสักแต่ว่าทำ”

นี่เวลาแสดงธรรมนะ ต้องแสดงธรรมแบบว่านุ่มนวลอ่อนหวาน.. ในการเดินจงกรมก็ต้องนุ่มนวลอ่อนหวาน

คำว่านุ่มนวลอ่อนหวาน... “หวานเป็นลม ขมเป็นยา”

หวานเป็นลม.. ความนุ่มนวลอ่อนหวานนี่กิเลสมันปฏิบัติด้วย กิเลสมันต้องอย่าให้สะเทือนมันนะ

ถ้าจะให้สะเทือนกิเลส... ก็ให้เราตั้งสติ ! เราตั้งสติ เราพยายามเดินจงกรม เราพยายามบังคับให้จิตเราลงสู่ความสงบได้ เห็นไหม นี่สิ่งนี้ถ้ามันจริง... มันจริงคือมันจะฝืนกิเลส ถ้ามันฝืนกิเลสมันจะเข้าสู่สู่สัจจะความจริง แต่เราปฏิบัติหลอกๆ เราปฏิบัติหลอกๆ เพราะใจเราหลอกๆ ทั้งๆ ที่ว่าสังขมนี่ คุณสิโลกนี้ที่ว่าเป็นสมมุติๆ เป็นของ

หลอกหลวง แต่มันจริงตามสมมุติ เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนี่ยะ จริงตามสมมุติ ถ้าจริงตามสมมุติต้องทำตามนั้น

“ธรรมและวินัยนี้เป็นสมมุติบัญญัติ” เวลาครูบาอาจารย์ประพฤติปฏิบัติ ท่านก็อาศัยสมมุติบัญญัตินี้ไป ถ้าไม่อาศัยสมมุติบัญญัตินี้ก้าวเดินไป เราจะคุยกันรู้เรื่องไหม เราจะรู้ได้อย่างไรว่าอะไรเป็นศีล สมาธิ ปัญญา.. ศีล สมาธิ ปัญญามันเกิดมาจากไหน... เกิดมาจากการกระทำเห็นไหม

“มโนกรรม คือ กรรมที่คิดดีคิดชั่ว สิ่งนั้นมันเป็นมโนกรรม” แต่ถ้ามีการกระทำขึ้นมาผิดศีลแล้ว ถ้ามีการกระทำเป็นอับดีขึ้นมา มันผิดศีล พอผิดศีลขึ้นมา แล้วถ้ามันทุศีล พอมันทุศีล การประพฤติปฏิบัติมันจะลงสู่สัมมาทิฐิได้อย่างไร มันก็เป็นมิจฉาทิฐิ มันมีความเห็นผิดของมันไป เห็นไหม

สิ่งนี้ถ้ามีการกระทำ พอมันมีการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีหลักมีเกณฑ์ของมันขึ้นมา แต่เพราะว่าพอเราทำสิ่งใดที่มันเป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมา มันไปขัดแย้งกับกิเลสของเรา เห็นไหม เราถึงทำกันสักแต่ว่า พอทำแบบสักแต่ว่า อะไรก็ต้องมีความสะดวกสบาย แล้วกระแอสังคมเขามี เขาเสนอความสะดวกความสบาย ความนุ่มนวลอ่อนหวาน พอความนุ่มนวลอ่อนหวาน

“นี่ไงปฏิบัติหลอกๆ ภาวนาหลอกๆ”

ทั้งๆ ที่กิเลสมันหลอกเราอยู่แล้วนะ ! ถ้าเราทำหลอกๆ ผลมันก็ได้หลอกๆ แต่ที่สังคมเขาเชื่อถือกัน เขาเชื่อถือกันที่ไหนล่ะ... เขาเชื่อถือกันนี้ คุณติเวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ปัญจวัคคีย์ไม่เชื่อนะ

ปัญจวัคคีย์อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติด้วยความวิกฤต อุกฤษฏ์ขนาดไหน ทรมานตนมา ๖ ปี อยู่ด้วยกันมานี้หวังผล หวังให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลุธรรมขึ้นมา จะได้เผยแผ่ จะได้แผ่แผ่เราบ้าง เราก็ปฏิบัติมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานตน

นะ ๖ ปีนี้พยายามศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ปัญจวัคคีย์ก็ไปด้วย เพราะอุปัฏฐากอยู่ นี่ก็เห็นๆ กันอยู่ไฉน

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมาฉันอาหารของนางสุชาดา ปัญจวัคคีย์นี้หมดอาลัยตายอยากเลย ทิ้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเลย เห็นไหม พอทิ้งไปเลย พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ด้วยพระองค์เอง ระลึกถึงอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออก สิ่งๆ ต่างนี่จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์ไม่เชื่อ ! ปัญจวัคคีย์ไม่เชื่อ

แต่นี้มันเป็นเรื่องของโลกใจ โลกเขาต้องเห็นกันด้วยสิ่งที่เป็นความรับรู้ของโลกใจใหม่ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมที่ไหนละ.. “ตรัสรู้ธรรมด้วยธรรม” แล้วธรรมมันคืออะไร.. เห็นไหม

ดูสิ สิ่งที่เป็นศาสนวัตถุ... ศาสนาธรรม.. ศาสนาพิธี..

ศาสนวัตถุ คือวัตถุอาราม สิ่งที่เราเห็นกันอยู่ที่นี่ สิ่งนี้มันเป็นศาสนวัตถุ มันเป็นวัตถุ... ดูสิวัตถุของเราที่นี่ เรามีกายกับใจ “กายคือวัตถุ.. จิตใจคือนามธรรม” นี่ก็เหมือนกัน ศาสนาวัตถุ.. ศาสนาธรรม

ศาสนาธรรม เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม.. กราบธรรมนี่กราบที่ไหน.. แล้วอะไรเป็นสิ่งที่สัมผัสธรรม อะไรเป็นที่บรรจุธรรม

นี่ไงสิ่งที่เป็นธรรม.. เป็นธรรม ธรรมคือสังขาร !

ศีลคือความปกติของใจ ใจมันก็รู้ของมัน เวลาสมาธิ จิตใจมันก็ต้องรู้ของมัน เวลามีปัญหาขึ้นมา ปัญญาอย่างไรที่ทำให้ชำระกิเลสขึ้นมา

“นี่ไงสังขาร”

ถ้าสังขาร เห็นไหม ดูสิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ธรรมมันอยู่ที่ไหน.. ธรรมมันอยู่ที่ไหน แต่เวลาเป็นธรรม สังขารความจริงอันนั้นล่ะ สังขารความจริงอันนั้น แล้วเวลาเผยแผ่ธรรมขึ้นมา จนวางเป็นรากเป็นฐานขึ้นมา

เราเกิดในพุทธศาสนา เวลาไปวัด เราก็ต้องทำตามประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีทางโลกเขา ไปแล้วก็ต้องทำตามพิธีกรรมทั้งหมด ถ้าผิดจากพิธีกรรมที่เราเคยชินมา สิ่งนั้นผิดแล้ว เราไม่คุ้นชินกับสิ่งนี้ สิ่งนี้เป็นความผิดหมด นี่ไงนี่มันเป็นเรื่องของโลก เห็นไหม

เรื่องของโลก ความเห็นของเขา ประเพณีวัฒนธรรมของเขา แล้วนี่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็เอาประเพณีวัฒนธรรมนี้มาเป็นตัวตั้ง แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมา ก็ปฏิบัติหลอกๆ หลอกตั้งแต่เริ่มต้น.. หลอกตั้งแต่ปัจจุบัน... แล้วก็จะหลอกไปข้างหน้า.. แล้วผลที่ว่าจะว่ากัน นี่มันเป็นผลหลอกๆ ใจ หลอกเพราะอะไร หลอกเพราะ เมื่อก่อนเขาไม่เชื่อผลที่เกิดขึ้นก็ไม่ใช่

ดูสิดูสถาบันการศึกษาที่ไหน ถ้ามีคนเขาเชื่อถือนะ ใบประกาศของสถาบันการศึกษานั้น จะไปทำงานที่ไหนเขาก็รับ แต่ถ้าสถาบันที่ไหนเขาไม่มีการเชื่อถือประกาศนียบัตรนั้นไม่มีใครสนใจเลย

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อครูบาอาจารย์ของเรา เวลาท่านทำเริ่มต้นขึ้นมาก็ไม่มีการเชื่อถือ แต่เพราะมันเป็นความจริงใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ธรรมมันมาจากไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม.. กราบธรรมที่ไหน... มันเป็นความจริงขึ้นมาใช่ไหม ! มันเป็นความจริง

“การแสดงออกของผู้รู้จริง มันต้องมีลวดลายของธรรมะ ลวดลายก็คือลวดลายตามความเป็นจริง” แล้วถ้าใครที่ปฏิบัติจริงขึ้นไป ก็จะไปสัมผัสความจริงอันนั้น

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่เห็นไหม มันมีลวดลายของมัน มันมีความจริงของในหัวใจนั้น เวลาเทศนาว่าการ เวลาประพฤติปฏิบัติ เอาลูกศิษย์ลูกหา เห็นไหม ลูกศิษย์ลูกหาที่เป็นกำลังของพระกรรมฐานนี้.. เป็นกำลังของกองทัพธรรมนี้มันมาจากไหน มันมาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นผู้ฝึกฝนมา

ครูบาอาจารย์เราท่านบอกว่าหลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมมา หลวงปู่มั่นเป็นผู้เทศนาว่าการ เป็นผู้สั่งสอน เป็นผู้อบรม เป็นผู้พาดำเนินมา.. แล้วดำเนินมาด้วยวิธีการสิ่งใดละ

“ดำเนินมาด้วยความเป็นจริง ! ด้วยความเป็นจริง เอาจริงเอาจัง” เอาจริงเอาจังเพื่อให้กิเลสมันอยู่ในอำนาจของเรา เอาจริงเอาจังคือบังคับใจ

เวลาทำสมาธิปัญญาขึ้น ไปอยู่ในป่าในเขา แล้วในป่าในเขามันเกิดอะไรล่ะ ในป่าในเขามันเกิดสัตว์เสื่อสาตต่างๆ ที่มันเป็นภัยกับเรา มันเกิดสิ่งที่เรามองไม่เห็น จิตวิญญาณต่างๆ ที่มันจะเป็นภัยกับเรา เราไปอยู่อย่างนั้นมันจะคิดนอกกลุ่มนอกทาง เราจะทำสิ่งใดๆ มันจะนอนใจไหม

คนเรานะถ้าเข้าไปสู่ที่อึดคัดขาดแคลน เข้าไปสู่ที่ไม่ปลอดภัย มันจะระวังตัวของมัน เหมือนเสือ เหมือนแม่เนื้อเขาจะระวังตัวชีวิตของเขา แต่พอทำอย่างนั้น นั่นใจมันต้องบังคับกันอย่างนั้น นี่เพราะอะไร เพราะมันเป็นความจริง ! ความเห็นแก่ตัว ความมักง่าย ความเข้าข้างตัวเอง มันเป็นเรื่องธรรมดา แต่พอเวลาครูบาอาจารย์ท่านทำจริงๆ จังๆ ขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับครูบาอาจารย์ เป็นประโยชน์กับความจริงขึ้นมา ท่านก็เอาแนวทางนั้นมาสั่งมาสอน เอาแนวทางนั้นมาให้เราเอาชนะตัวเราเอง

เวลาท่านสอนขึ้นมาที่ท่านสอนเรานะ ท่านผ่านไปแล้วท่านไม่มาทักขี้ร้อนกับเราหรือ แต่เวลาท่านสอนเรา ก็ต้องสอนให้เราเอาจริง ! เอาจริงเพื่อเป็นประโยชน์กับผู้ปฏิบัติ นั้น แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านไม่มีหลักมีเกณฑ์ เห็นไหม

ภาวนาหลอกๆ ! หลอกๆ เพราะอะไรล่ะ หลอกๆ เพราะสังคมเขาเชื่อถือ หลอกๆ เพราะว่ามีครูบาอาจารย์ที่ท่านทำให้เป็นแนวทาง แล้วเราก็ทำไม่เหมือนใจ ทำหลอกๆ ใจ แล้วก็ทำนุ่มนวลอ่อนหวาน ทำให้มันพอใจกิเลสใจ มันเลยกลายเป็น “ภาวนาหลอกๆ” แต่หลอกกิเลสเราไม่ได้นะ !

กิเลสเรานี้เราจะหลอกได้อย่างไร แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านไม่ได้หลอกเรา ท่านเอง.. ท่านต่อสู้กับกิเลสของท่านเอง ท่านเอง.. ท่านต้องเอาชนะตนเองของท่านได้เอง ถ้าท่านเอาชนะตัวท่าน แล้วท่านทำอย่างไรท่านถึงได้เอาชนะตัวท่าน.. ท่านทำของท่านอย่างไร.. แล้วเวลาท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ให้พวกเรา ได้ก้าวเดิน เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ของท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาถึงที่สุดแห่งทุกชั้นะ มันเป็นเรื่องความลึกลับ เป็นความมหัศจรรย์ จนทอดอาลัยว่าจะสอนใครไม่ได้หรอก.. ไม่มีใครรู้ได้ของเราหรอก.. ไม่มีใครรู้ได้ของเรา เห็นไหม สุดท้ายแล้วท่านพิจารณาของท่านว่า ถ้าไม่มีใครรู้ได้ของเรา เราดีกว่าเขาได้อย่างไร ก็มนุษย์เหมือนกัน !

คุณิเราเป็นมนุษย์ใช้ไหม เราเห็นภัยในวัฏสงสารใช้ไหม เรามาวัดมาวาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่มีคุณภาพขึ้นมา... คุณภาพของจิตที่มีบารมี ก็เสียดลความเป็นมาราาส เสียดลชีวิตที่เป็นสังคมา มาบวชเป็นพระเป็นเจ้าเพื่อจะมาต่อสู้กับกิเลส

นี่เราเสียดลมา เราตั้งใจของเราขนาดนี้อยู่แล้ว เราจะพ้นจากทุกข์ ถ้าเราจะพ้นจากทุกข์ เราจะมีอำนาจวาสนาขนาดไหน เราจะเอาจริงเอาจังขนาดไหนละ

“เรามาทำกันนี้ก็เพื่ออะไร... ก็เพื่อคุณธรรม ! เพื่อสัจจะความจริง !”

ถ้าเพื่อสัจจะความจริง เราเสียดลมาหมดแล้ว แม้แต่ทางโลกนะ เสียดลทางโลกที่เขาได้อยู่กันตามสิทธิหน้าที่ เราเสียดลมาแล้ว มาเพื่อให้มีศีลมีธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ เพื่อให้เราพ้นจากทุกข์ เรามีครูมีอาจารย์ เห็นไหม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่เวลาถึงที่สุดแห่งทุกชั้นะ “จะสอนได้อย่างไรหนอ... จะสอนได้อย่างไรหนอ”

พอถึงที่สุดมาพิจารณาตัวของท่านเอง ว่ามาด้วยข้อวัตรปฏิบัติ.. มาด้วยกติกากี่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จนท่านประสบความสำเร็จแล้วเอาธรรมและวินัยวางไว้.. วางไว้เพื่อให้พวกเราก้าวเดิน แล้วเราประพฤติปฏิบัติของเรา มันทอดอาลัยเลยว่าจะสอนเขาได้อย่างไร แต่ก็สอนได้เพราะมีแนวทาง ! แนวทางที่เราทำมา นี้มีแนวทาง เห็นไหม

พอมีแนวทางแล้วท่านถึงออกมาเป็นผู้นำ ออกมาเพื่อชี้หน้าให้พวกเราได้ประพฤติปฏิบัติต่อไป ทีนี้พอเราปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เราจะเอาจริงขนาดไหนละ เราเอาแบบกระแสโลกใหม่ ถ้ากระแสโลกก็ภาวนาหลอกๆ ! หลอกตัวเอง ทั้งกระแสก็หลอก แต่เพราะมีครูบาอาจารย์ของเราทำให้สังคมาเชื่อถือ เขาก็เอาสิ่งนั้นมาเป็นข้อเปรียบเทียบว่า “มันมีจริง

!” มันมีจริงเพราะว่าท่านทำจริง แต่เรานี้ทำหลอก แล้วมันจะได้ผลหลอกไหมละ เราทำหลอกๆ แล้วผลที่ออกมาก็เป็นผลหลอกๆ

จะนั่นผลที่หลอกๆ เวลาแนะนำสั่งสอนถึงได้พูดออกมานุ่มนวลอ่อนหวาน อยู่ในมารยาทสังคม โลกเป็นใหญ่ไง มันไม่ใช่ธรรมเป็นใหญ่ ถ้าธรรมเป็นใหญ่.. “ธรรมคือสัจจะความจริง คือความรู้สึกรจริง คือสัจจะ ! คือเรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา”

“โลกนี้ราบเป็นหน้ากลอง” เราต่อสู้... โลกนี้จะมาเป็นใหญ่กว่าเราไม่ได้ เพราะเราก็ออยู่กับโลกมาแล้ว เห็นไหม เราก้เกิดมากับโลก เราเกิดมานี้เราอยู่กับโลก ถ้าโลกเป็นใหญ่ โลกมีความสุข เราอยู่กับโลกมันก็มีความสุขพอสมควรแล้ว ฉะนั้นพอเราจะเข้ามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะเอาความนุ่มนวลอ่อนหวาน ความสะดวกสบายอย่างนั้นให้เข้ามาได้อย่างไร

ถ้ามันเข้ามา นี่เราก้ปฏิบัติเพื่อโลกกันไง ถ้าปฏิบัติเพื่อโลก แล้วถ้ามันนุ่มนวลอ่อนหวาน ที่มันสะดวกสบาย อย่างนั้นมันก็เข้ากับโลกได้หมด ถ้าเข้ากับโลกได้หมด แล้วปฏิบัติมาได้อะไร.. ปฏิบัติมาเพื่ออะไร..

“ปฏิบัติหลอกๆ หลอกตัวเอง !” แล้วครูบาอาจารย์ก็เป็นครูบาอาจารย์หลอกๆ บอกว่าถ้าทำอย่างนั้นแล้วจะได้ผลๆ แล้วมันได้ผลจริงไหมละ ถ้ามันได้ผล.. มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย คุณค่าของสิ่งใดก็แล้วแต่ มันด้วยเหตุด้วยผล ถ้าเหตุผลมันไม่มี.. ไม่มีค่า

คุณติ “กาลามสูตร” เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อไม่ให้เชื่อเพราะครูบาอาจารย์สอน.. ไม่ให้เชื่อเพราะว่ามันเข้ากับคำนวณได้.. ไม่ให้เชื่อกับที่เราพิจารณาแล้วมันจะเป็นไปได้.. ไม่ให้เชื่อสิ่งใดๆ ทั้งสิ้นเลย !

“ให้เชื่อในการประพฤติปฏิบัติ ให้เชื่อในความจริง”

แล้วเวลาปฏิบัติ ถ้าเราปฏิบัติหลอกๆ เราจะเชื่อเราได้ไหม ถามตัวเองสิว่าเชื่อเราได้ไหม? เราเชื่อไม่ได้ แล้ววุฒิภาวะอ่อนแอมมาก พออ่อนแอแล้วก็ว่า เมื่อก่อนเป็นคนไม่ดี เมื่อก่อนเป็นต่างๆ.. ไม่ดีก็คือไม่ดี ! แล้วเดี๋ยวนี้ดีขึ้นมา แล้วดีขึ้นมาแค่ไหนละ ดีขึ้นมาแล้วได้ทำอะไรละ ดีแบบโลกๆ ใจ

นี่ไงหลอกสองชั้นสามชั้นนะ หลอกจนมันไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริง เราจะเริ่มเป็นความจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรา คือเราต้องพิสูจน์ของเรา

ถ้าพิสูจน์ของเรานะ สิ่งใดที่ศึกษามาแล้วต้องวางให้หมด ! เวลาปรีชิตที่เราเรียนมานี้ เรียนมาเป็นความจริง เราเรียนมาเรศึกษามา ปรีชิตนี้เรารู้จริงของเรา แล้วพอรู้จริงของเราแล้วมันได้อะไรต่อไปละ มันได้อะไรต่อไป..

“ปรีชิต.. ปฏิบัติ.. ปฏิเวธ..” เวลาปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเรียนปรีชิตมาแล้วยึดมั่นกับความรู้อของตัวเอง เวลาปฏิบัติขึ้นมา ก็ปฏิบัติโดยการสร้างภาพ ! ถ้าปฏิบัติโดยการสร้างภาพ มันก็ไปเข้ากระแสโลกใจ คือพอมิเป็นพิชิต... เป็นพิชิตนี้มันเป็นศีลธรรมจริยธรรมนะ เรื่องของพิชิตกรรมต่างๆ ประเพณีวัฒนธรรม ตอนนี้อาไว้หลอกฝรั่ง เอาไว้หลอกหาตั้งเขา แล้วเราก็เป็นสินค้าอันหนึ่ง ก็เวียนตายเวียนเกิดอยู่อย่างนั้นเหอ

ทีนี้พอปฏิบัติก็ปฏิบัติเป็นพิชิต เป็นพิชิตมันชำระกิเลสไม่ได้หรอก ! แต่ถ้าเอาจริงเอาจริงนะ เพราะสังขาร ! สังขารนี่เป็นความจริง สิ่งที่จะเข้าไปสู่ความจริงได้ ก็มันต้องมีความจริงที่สมกัน มันถึงจะเข้าสู่ความจริงนั้น ถ้าสติก็ต้องเป็นสติ

ดูสิเวลาเราฝึกสติกัน เห็นไหม ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว “สติ – มหาสติ” จนสตินี้มันพร้อมกับจิตตลอดเวลาเลย นี่เขาฝึกได้ขนาดนั้น แล้วเราทำได้ขนาดไหน ถ้าเราทำไม่ได้ เราทำของเราไม่ได้ เห็นไหม แล้วมันจะก้าวเดินออกไปได้อย่างไร นี่มันถึงต้องจริงจังไป จะได้หรือไม่ได้ มันอยู่ที่ความจริงจังของเรา

การฝึกหัด เห็นไหม สัตว์เขายังเอามาฝึกหัดไถนา ทำสวนทำไร่ได้นะ ช้างนี่เขาเอามันมาบังคับจนมันใช้งานได้ สัตว์มันยังฝึกได้ ! แล้วเราเป็นมนุษย์ แล้วเราประพฤติปฏิบัติ ถ้าเราฝึกใจเราไม่ได้..

เราจะเกิดเป็นมนุษย์นี้มีคุณค่าแค่ไหน คุณค่าของโลกเขา มนุษย์ผู้ทำคุณงามความดี เขาประพฤติปฏิบัติของเขา เขาหาอยู่หากินของเขา เขายังเลี้ยงชีพของเขาได้ แล้วเราจะเลี้ยงใจของเรา เราไม่ตัดแปลงใจของเรา เราไม่ทำด้วยความจริงจังของเรา แล้วเราจะต่อสู้กับกิเลสของเราได้อย่างไร

ต่อสู้กับกิเลสณะ การประพฤติปฏิบัติคือการจริงจัง ! จริงจังโดยสังขธรรม โดยข้อวัตรปฏิบัติ คำว่าข้อวัตรปฏิบัตินี้มันเป็นเครื่องวัด เพราะมันไม่ยากทำหอรอก.. ถ้าจิตใจเราไม่เข้มแข็งนะ มันถูกลู่ถูก มันถูกลู่ถูกออกไปตามอำนาจของใจ ถ้าเรามีข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ ขึ้นมา นี้เพื่อบังคับมัน... บังคับให้ใจนี้มันเข้าสู่ระบบ ถ้าใจมันเข้าสู่ระบบแล้ว มันเหมือนกับเครื่องจักรเลย

ถ้าเหมือนเครื่องจักร เห็นไหม คูสิเราประกอบมาดี เวลาเราติดเครื่องแล้ว เครื่องมันจะทำงานของมันสมบูรณ์

จิตใจของเรา ในเมื่อมันพึ่งตัวเองไม่ได้ มันยืนด้วยตัวเองไม่ได้ เราต้องบังคับให้มันทำ อย่างเช่นเดินจงกรมก็ให้เป็นเวลา ถ้ามันไม่ได้ผลก็ไม่ใช่ไร เครื่องยนต์ถ้ามันติดแล้ว ก็ต้องให้มันติดอยู่อย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตของเราเนี่ย..

“ขบวนการของจิต จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสังข์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค”

อริยสังข์.. นี้จิตมันได้กลั่นออกมา ทุกข์ควรกำหนด.. สมุทัยควรละ.. ด้วยมรรคญาณ แล้วเกิดนิโรธ ความรับรู้จริงขึ้นมา เห็นใหม่ เวลาพิจารณาไปถึงที่สุด เวลาภาวนาไป จิตที่มันสงบแล้วออกวิปัสสนา วิปัสสนา.. กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ รวมลงสู่... นี้เ็นกายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์.. แล้วจิตมันรวมลง

นี่เ็น เวลามันกลั่นออกจากอริยสังข์...

กาย คืออริยสังข์.. จิตเป็นจิต จิตที่มันเป็นขบวนการของมรรค.. ทุกข์ละ ทุกข์คือสิ่งที่ว่า กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์... แล้วเวลามันรวมลง มันรวมลงอย่างไร นี้การรวมลง ขบวนการของมันมี ขบวนการสังข์จะความจริงมี แล้วสังข์จะความจริงที่เป็นสิ่งที่มีอยู่เนี่ย มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้ คูสิเราเป็นปุถุชนคนหนา พอศึกษาธรรมะขึ้นมา ก็ศึกษามาเพื่อความรู้อของเรา ศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้ามา ก็ว่าเป็นของเราๆ เวลากิเลสก็เป็นของ

เราๆ สรรพสิ่งเป็นของเราๆ เป็นของเราแล้วรู้ไปหมดเลย กิเลสก็เป็นเรา ธรรมะก็เป็นเรา เราเองก็มีทิฐิมานะ แล้วอันไหนเป็นธรรมจริงล่ะ

นี่ไง.. นี่ผลของวิภูฏณะนะ ถ้ายังเป็นอย่างนี้อยู่ การภาวนา หลอกๆ อย่างนี้อยู่ จิตมันไม่มีผลของมันหรอก ถ้าจิตไม่มีผลของมันนะ มันจะเวียนตายเวียนเกิด เห็นไหม เวลาเราเกิดขึ้นมานี่จริงตามสมมุติ เป็นมนุษย์ก็มนุษย์จริงๆ แต่เขาบอกว่า “นี่เป็นสมมุติ อย่าไปยึดติดมัน พอไปยึดมันก็เลยทุกข์ ถ้ามันปล่อย...”

ถ้าปล่อยมันก็เป็นมนุษย์อยู่วันยังค่ำ เพราะอะไร เพราะสถานะเราเป็นมนุษย์ไง เรายังไม่ตายจากมนุษย์ ถ้าจิตมันสร้างเวรสร้างกรรมขึ้นมาละ ปัจจุบันนี่ก็เป็นมนุษย์ เวลาตายไปแล้วก็ลงนรกอเวจี นี่มันก็เป็นสัตว์นรก เวลาถ้าเราเป็นมนุษย์ เห็นไหม เราสร้างคุณงามความดีของเรา คีขนาดไหนก็เป็นมนุษย์ เพราะในเมื่อสถานะเรายังเป็นมนุษย์อยู่ มิฉะนั้นนี่เราเป็นมนุษย์ก็คือมนุษย์

แต่ถ้าเวลามันตายไปแล้ว ถ้าเราทำบุญกุศลก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มันก็เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม จิตนี้มันก็ไปเป็น

“นี่ผลของวิภูฏณะ มันเป็นอย่างนี้เลย !” มันเป็นอย่างนี้ของมันอยู่ แล้วเราก็จะหมุนไปตามนี้ แล้วเวลาเรามาศึกษา นู่นก็ว่าสมมุติ นี่ก็สมมุติ....

สมมุติ.. สมมุติที่เป็นจริงใจ สมมุติว่าเป็นมนุษย์อยู่นี้ สมภาชิ ปัญญาที่เป็นสมมุติ ถ้ามีสมภาชิถ้ามีสติ สติก็เป็นสมมุติ มันก็เป็นสมมุติทั้งนั้นแหละ สมมุติเพราะอะไร เพราะเราอยู่ในวงของสมมุติบัญญัติ ในเมื่อเราอยู่ในวงของสมมุติ มันก็เป็นสมมุติอยู่วันยังค่ำ

ถ้าสมมุติเป็นสมมุติบัญญัติ สมมุติเป็นสติ มันจริงหรือเปล่าล่ะ มันจริงตามสมมุติ ชีวิตนี้ก็เป็นสมมุติ ทุกอย่างเป็นสมมุติหมด แต่เวลาเราทำขึ้นมาแล้ว สมมุติบัญญัติ... สมมุติบัญญัติมันบัญญัติขึ้นมา มันมีการกระทำขึ้นมา ใจมันจะเป็นตามความเป็นจริงของมันขึ้นมา ถ้ามันเป็นตามความเป็นจริงขึ้นมา นี่มันมีการกระทำ มันรู้จริงได้ ถ้ามันรู้จริงได้...

นี่ไง สิ่งนี้ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม... กราบธรรม ธรรมมันเกิดกับเราแล้วนะ คนเราเวลาปฏิบัติ จิตเราไม่เคยสงบ เราก็อยากสงบมาก แล้วเวลาสงบขึ้นมาด้วยมารยาสาไถ ด้วยการปฏิบัติ หลอกๆ ก็หลอกกัน ก็สร้างความสงบกันขึ้นมาเอง

ว่า “ว่างๆ เมื่อก่อนมันฟุ้งซ่านมาก.. เมื่อก่อนมีความทุกข์.. เมื่อก่อนยึดมั่นถือมั่น.. เมื่อก่อนเป็นคนใจโกรธใจโลก เดียวนี้พอมารู้จักกระบวนการของจิต เดียวนี้ว่างหมดเลย เดียวนี้เป็นคนดีมากๆ เลย”

โลกเขาเป็นสมมุติกันอยู่แล้วนะ สิ่งต่างๆ นี้ ภาษาต่างๆ ก็สมมุติขึ้นมา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีข้อเท็จจริง มีความจริงอยู่ เราก็สมมุติกันขึ้นมา สมมุติว่า “ว่างๆ เมื่อก่อนเป็นคนไม่ดี เมื่อก่อนไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์กับเราเลย พอมาประพฤติปฏิบัติแล้วดีหมดเลย”

มันก็สมมุติกัน สมมุติว่าดีแล้วไง มันก็อยู่ในวงสมมุตินั้นแหละ มันไม่เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาละ มันมีสติกำหนดพุทโธ พุทโธ พอเราบังคับ เดียวดีบ้างชั่วบ้าง เพราะเรามีการกั่นกรองจิตของเรา มีการกั่นกรอง การเห็นความเป็นไปของมัน เห็นตัวตนของเรา

เวลาคนขาดสติ มีอะไรมากระทบนี่มันไปหมดเลย ความโลภ ความโกรธ ความหลง ไปเต็มตัวเลย แต่ถ้าคนมีสติ เวลาความโลภ ความโกรธมันกระทบมา มันก็โกรธอยู่ แต่มันบังคับตัวได้ มันยังเลี้ยงตัวเองได้ มันยังรักษาตัวเองได้ มันไม่ไปตามอำนาจของกิเลสค้นหาความทะยานอยาก

นี่พูดถึงมีสตินะ แล้วเวลาเรามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นมา มันก็เป็นขบวนการของมัน ถ้าเป็นขบวนการของมัน เห็นไหม ถ้าขบวนการมันมีสติปัญญาขึ้นมา เรากำหนดพุทโธ กำหนดปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นข้อเท็จจริงของมันขึ้นมา ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงของมันขึ้นมาละ มันจะล้มลุกคลุกคลาน

โดยการประพฤติปฏิบัติ เราจะเอาใจของเรา ไว้ในอำนาจของเรา มันเป็นเรื่องที่ลำบากมาก เป็นเรื่องที่ยากมาก แม้แต่สำนักคตินี้สำนักช้วนี่ มันยังสำนักไม่ได้เลย เพราะอารมณ์เป็นเรา ความคิดเป็นเรา ความทุกข์เป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติหลอกๆ ไซ้ใหม่ ในเมื่อปฏิบัติหลอกๆ เราก็สร้าง...

“ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความจริงนะ”

สมมุติบัญญัติ สมมุติคือเราสมมุติกัน สมมุติเป็นเรื่องจริงของโลก เรื่องจริงของสถานะมนุษย์นี้แหละ นี่สมมุติจริงๆ ถ้าเป็นบัญญัติ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ก็บัญญัติ บัญญัติว่าศีล สมาธิ ปัญญา มันก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง แต่สมมุติตามความเป็นจริง เป็นสมมุติบัญญัติ

แต่นี้เราปฏิบัติหลอกๆ ผู้ปฏิบัติที่เป็นหัวหน้าก็หลอก แล้วสังคมมันก็มีกิเลสครอบงำ มันก็บอกว่างๆ

บัญญัติของพระพุทธเจ้านี้เป็นจริง แต่เราสมมุติกัน สมมุติสถานะว่า “นี่อย่างนี้เป็นความว่าง... พิจารณาความว่างแล้วมันจะเข้าถึงธรรม.. ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันจะหล่นมาใส่หัว”

นี่ไง เราปฏิบัติหลอกๆ แล้วก็สร้างผลหลอกๆ กันไว้ พอสร้างผลหลอกๆ กันไว้ เราปฏิบัติใจใหม่ เราปฏิบัติของเราไป ปฏิบัติตามหลอกๆ เขา ผลมันก็เป็นอย่างนั้นแหละที่ว่า “เมื่อก่อนเป็นคนเลวมาก เมื่อก่อนเป็นคนไม่ดีเลย เดี่ยวนี้สุขสบาย”

“สุขสบายเท่าไร? มันก็เป็นผลของวิญญะนั่นแหละ”

สุขสบายขนาดไหน นี่ละปฏิบัติหลอกๆ ! ผลก็หลอกๆ !

แต่ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง พอประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ต้องจริง ! ถึงเป็นสมมุติก็สมมุติจริงๆ ! ต้องคัดแปลงจริงๆ !

นี่ไงที่ครูบาอาจารย์บอกที่ว่า “เรามาได้อย่างไรหนอ” เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วว่า “จะสอนใครได้.. จะสอนใครได้” มันทอคอคล้ายเลยนะ เพราะมันละเอียดลึกซึ้งมาก มันเป็นความที่ละเอียดลึกซึ้งในหัวใจมาก เอ๊ะ.. แล้วพอทบทวน เห็นไหม นั่งเสวยความสุขอยู่ที่ทบทวนว่า

“แล้วเรามาได้อย่างไรละ เรามาได้อย่างไร... เราดีกว่าเขาหรือ เราดีกว่ามนุษย์ทุกๆ คนหรือ มนุษย์เขาจะเลวทรามกว่าเราหรือ... ก็มนุษย์เหมือนกัน เราก็เป็นมนุษย์ เขาก็เป็นมนุษย์ ถ้าเราเป็นมนุษย์แล้วเราทำได้ เขาเป็นมนุษย์เขาก็ทำได้.. แล้วเราทำ

อย่างไรล่ะ... อ้อ ! ข้อวัตรปฏิบัติที่เราตัดแปลงตนขึ้นมา แต่เราทำจริง ! พอทำจริง มันมีผลตามความเป็นจริง” เห็นไหม

ครูบาอาจารย์ของเราเวลาสอนถึงสอนจริงๆ ฉะนั้นพอสอนจริงๆ แล้วเวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะต้องมีความจริงใจของเรา แต่ส่วนใหญ่แล้วเราอ่อนแอ ไปที่ไหนถ้าไม่ได้สะดวกสบาย ไม่ได้ตามแรงปรารถนา แล้วกระแสโลกเขาก็ตอบสนองกัน ตอบสนองสิ่งที่สะดวกสบาย สิ่งที่เป็นแค่พิธีกรรม แล้วเราก็ไปทำกันมา พอทำกันมาแล้วก็ว่าได้ปฏิบัติแล้ว เคยปฏิบัติมา ๕ รอบ ๑๐ รอบ ได้ประกาศมาคนละ ๕๐-๖๐ ใบ

“แล้วมันเป็นอย่างไรล่ะ”

“ไม่รู้ ! ไม่รู้”

“เป็นอย่างไรล่ะ”

“ก็นี่สบายๆ สบายๆ”

นี่ผลมันเป็นสมมุติที่หลอกใจ ปฏิบัติหลอกๆ สมมุติที่หลอกกันไว้ ถ้าหลอกกันไว้แบบนี้ โลกเป็นแบบนี้ มันน่าเห็นใจว่า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นของจริงนะ แล้วเราก็มีอยู่จริงๆ แล้วเราก็ทุกข์ยากจริงๆ นะ แต่เราปฏิบัติเข้าไม่ถึงข้อเท็จจริง

“ฉะนั้นถ้าเราจะปฏิบัติให้เข้ากับข้อเท็จจริง เราถึงต้องเริ่มปรับเปลี่ยนปรับตัวของเรา”

นักกีฬาทุกประเภท เวลาเขาจะลงแข่งขัน เขาต้องคิดนะว่าใครมีความสามารถแค่ไหน เขาแบ่งน้ำหนัก แบ่งต่างๆ เพื่อให้การแข่งขันมันพอที่จะเป็นกีฬาขึ้นมา

ไอนี้ก็เหมือนกัน เราจะต่อสู้กับกิเลส เราจะเอาแต่ความสะดวกสบายของเราเข้ามา อย่างนั้นมันเป็นไปไม่ได้หรอก

ถ้ามันเป็นก็เป็นแบบนี้ไง เพราะมีแรงปรารถนาของสังคม พอมีแรงปรารถนาของสังคม เพราะสังคมนี การเทศนาว่าการ ครูบาอาจารย์ของเราทำเป็นหลักเป็นเกณฑ์

ให้สังคมมีความหวัง พอสังคมมีความหวัง คนที่เขาต้องการผลประโยชน์ เขาก็สร้างพิธีกรรม พิธีการภาวนาหลอกๆ แล้วก็ผลหลอกๆ กันไว้ แต่ด้วยวุฒิภาวะที่เราต่ำต้อย สิ่งหลอกๆ มันก็เลยเป็นความจริง ก็ว่า “นี่สบาย... เป็นคนดี”

คนดีหรือไม่ดี.. นี่กิเลสมันอยู่ในหัวใจนะ เดียวถ้ากิเลสมันแสดงตัวออกมาละ ล้มหมดเลย พอล้มหมดนี่มันน่าเสียดายเวลาของเรา

ฉะนั้นถ้าเราจะเอาจริงของเรานะ เราต้องตัดแปลงเรา คุณสัณห์ก็พาเขาจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนที่จะแข่งขัน เราเองก่อนจะประพฤติกฎปฏิบัติเราต้องฝึกฝน คุณเวลาครูบาอาจารย์ของเราวางกรรมและวินัย วางข้อวัตรไว้เพื่อให้ได้อยู่ด้วยกัน

“พุทธบริษัท ๔” เห็นไหม อุบาสก-อุบาสิกาได้อุปัฏฐากพระ ได้รู้ธรรมวินัย ! ถ้ารู้ธรรมและวินัย เวลาอุปัฏฐากพระมันจะได้อุปัฏฐากถูกต้อง ถ้าเราไม่รู้ธรรมวินัยแล้ว เราจะดูพระออกเลยว่าพระองค์นี้ทำถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เรานี้แหละรู้...

ฉะนั้น นี่ในการฝึกฝน การตัดแปลงตนเพื่อจะเข้าสู่สัจจะความจริง เราต้องมีการเตรียมความพร้อม ถ้าเรามีการเตรียมความพร้อมบ้าง อย่างเช่นนักกีฬาเขาต้องออกกำลังกายให้ร่างกายเขาเข้มแข็ง เพื่อจะลงแข่งขันได้

จิตใจของเราก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจของเรา เราจะประพฤติกฎปฏิบัติ เห็นไหม คุณคนร่างกายสมบูรณ์ หรือคนพิการขนาดไหน แต่ถ้าหัวใจของเขาเข้มแข็ง เขาปฏิบัติได้ทั้งนั้นแหละ คนง่อยเปลี้ยเสียขาาก็ปฏิบัติได้ เวลาคนทุกข์ยากนอนอยู่บนเตียงก็ปฏิบัติได้ เพราะมันกำหนดทุกโทษได้ ถ้าใจมันเข้มแข็งทำได้หมดแหละ แต่ถ้าคนอ่อนแอ ทำสิ่งใดก็ไม่ได้ นี่เพราะความไม่จริงของเราเห็นไหม

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เราจะเอาความจริงแล้ว คือ เราจะไม่ปฏิบัติกันหลอกๆ ถ้าเราจะไม่ปฏิบัติกันหลอกๆ นี่ครูบาอาจารย์ของเราท่านส่งเสริมอย่างนี้ แล้วไม่ส่งเสริมธรรมดาด้วยนะ แล้วท่านยังคอยดูแลคอยรักษา คอยดูแลคอยรักษาเพราะอะไร เพราะการฝึกคน การฝึกใจให้มันเป็นสัจจะความจริงขึ้นมา มันเป็นเรื่องที่ฝึกยากมาก ครูบาอาจารย์ของเราแต่ละองค์ที่จะผ่านมา ท่านทุ่มทั้งชีวิต... ทุ่มทั้งชีวิตนะ เพราะครูบาอาจารย์ในวงกรรมฐานของเราบอก “ธรรมะอยู่ปากตาย”

มันเอาความเป็นความตายนี้มาหลอกเรา เราจะทรมาณตนขนาดไหน มันบอก เดี่ยวตายแล้วๆ ไปไม่รอดหรอก พรุ่งนี้เดินไม่ได้หรอก ลูกขึ้นมาขี่ขาหักแน่นอนเลย แต่ถ้าเราเชื่อมั่นนะ มันไม่ได้หักเลย เห็นไหม แต่เราเชื่อมั่นแล้ว เราล้มกิ้งไปแล้ว แต่ถ้าเราเอาจริงขึ้นมานะ มันเป็นอย่างไรให้เป็นไป... มันจะเป็นอย่างไรให้เป็นไป แล้วเราจะต้องฝืนมันให้ได้ ถ้าเราฝืนได้ เห็นไหม เราชนะ ! ชนะอะไร ชนะอารมณ์ความรู้สึกที่มาหลอกหลวงเราไง ชนะกิเลสตัดหน้าความทะยานอยาก

กิเลสมันคืออะไร กิเลสคือความเคียดแค้น อาศัยความคิด อาศัยขั้น ๕ ของเรา ออกไปหาเหยื่อ อาศัยความนึกคิดเรานี้แหละ แล้วกระตุ้น แล้วพยายามให้ค่ามากขึ้น คิดสิ่งใดขึ้นมา กิเลสมันโหมไฟ.. มันโหมไฟใส่ความคิดเรานี้เผาตัวเราเอง แต่ถ้าเรามีสัจจะความจริงขึ้นมา เห็นไหม เรามีสติปัญญาขึ้นมา เรามีสติยับยั้งมัน แล้วสิ่งที่เป็ไฟโหมมาเราจะใช้ปัญญาใคร่ครวญไป พอปัญญาเราใคร่ครวญขึ้นไปนี้มันไม่เห็นมีอะไรเลย... เอาเข้าจริงๆ เราก็ชนะ เอาเข้าจริงๆ สติปัญญาเราก็มี

พุทโธ พุทโธนี่ถ้าเราฝืนมัน มันก็เป็นไปได้ เรากำหนดด้วยสติด้วยปัญญาของเราด้วยความจริงจังของเรา เราก็ผ่านพ้นวิกฤตินั้นไปได้ พอผ่านพ้นวิกฤตินั้นไปได้ มันจะเป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธินั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ผ่านพ้นวิกฤติหมายถึงว่าเรากำหนดเวลาเท่าไรแล้วเรานั่งให้ครบตามเวลานั้นโดยมีสัจจะ ! เห็นไหม

เรามีสัจจะเราก็ทำของเราได้ พอทำของเราได้ เราก็ผ่านมาได้ พอผ่านมาได้แล้ว ทำครั้งต่อไป คือทำให้มันดีขึ้น ทำให้มันมีสติปัญญามากขึ้น แล้วปฏิบัติให้มันเป็นความจริงมากขึ้น เป็นความจริงนะ ! ธรรมะเป็นของจริง ถ้าผู้ที่ปฏิบัติไม่เป็นความจริง เข้าสู่ความจริงไม่ได้ !

“ความจริงคือความจริง สิ่ง que เข้าสู่ความจริงได้คือข้อเท็จจริงเท่านั้น”

แต่ถ้ามันปฏิบัติหลอกๆ มันปลอมมาตั้งแต่เริ่มต้น มันหลอกตัวเองตั้งแต่เริ่มต้น กิเลสมันหลอกเราอยู่แล้ว ชีวิตมนุษย์ก็หลอก สมมุตินี้แหละมันหลอก เกิดมาในชีวิตนี้มันหลอกเรามาตลอดเลย แล้วเราไม่มีสัจจะ ไม่มีปัจจุบันธรรมที่จะยับยั้งชีวิต ยับยั้งถึงความเป็จริงของเราได้

เราศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งนั้นแหละ รู้ไปหมด ! รู้สิ่งนั้นแล้วใจเราได้อะไร รู้แล้วเห็นความจริงใหม่ เห็นคนอื่นเป็นเศษฐิ มหาเศษฐิ คนอื่นมีดั่งกันไปหมดเลย เพราะเขาประกอบสัมมาอาชีวะ ทุกคนร่ำรวยกัน ไปหมดเลย รู้ทุกเรื่องเลย ! แต่เราไปประกอบอาชีพที่ไร ขาดทุนสูญคอกทุกทีเลย แล้วเอาตัวไม่รอด ! แล้วพอศึกษาขึ้นมา ก็ยังเป็นอยู่อย่างนั้นตลอด ยังเป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไปได้อย่างไร

ศึกษาธรรมมาแล้ว ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า... คุณเศษฐิ ทัวไปเขาทำอย่างไร เศษฐิเขาเริ่มต้นอย่างไร แล้วเขาทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ นี่ถ้าเขาเริ่มต้นอย่างไร เราต้องกลับมาเริ่มต้นที่เรา เอาความจริงที่เรา เห็นใหม่

เห็นเศษฐิก็ว่ามีเศษฐิ เห็นคนอื่นเขาปฏิบัติธรรมก็จะปฏิบัติธรรม แล้วก็ไปจำเขามา ลอกเลียนแบบเขามา ก็นี่หลอกอีกแล้ว... เอาจริง ปฏิบัติในกระแสโลกมันก็หลอกอยู่แล้ว เราก็ไปเอาหลอกๆ มาหลอกตัวเราเองอีกชั้นหนึ่ง ผลมันหลอกหมด !

ฉะนั้นถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นใหม่ ศึกษาปริยัติมาแล้ววางไว้ เศษฐิที่เขาเป็นเศษฐิก็เป็นเรื่องของเขานะ เขาทำขึ้นมาเขามีโอกาสของเขา เราจะทำของเรา ถ้าเราทำของเรา เห็นใหม่ เราจะหมั่นเพียรของเรา จะได้เล็กได้น้อย จะได้มากได้น้อย มันก็เป็นโอกาส มันก็เป็นอำนาจวาสนาของเรา เราก็มีความเพียรของเรา เราก็ทำของเราไป ด้วยสัจจะ ด้วยความจริงของเรา เราพยายามหมั่นเพียรของเรา นี่มันเป็นผลของเราแล้ว ! ถ้ามันเป็นผลของเรา เห็นใหม่ นี่มันจะสู้กับกิเลสเราแล้ว มันจะสู้กิเลสของเรา มันจะเห็นว่ากิเลสของเรานี้มันจะต่อต้านอย่างไร

มันพลิกแพลงมาตลอดคนนะ มันหลอกเรามาตลอดเลย เพราะเราอ่อนแอ แต่เพราะเราจะตั้งใจ เราจะเอาความจริง เราจะมีสติปัญญา มีสติมีปัญญา มันไม่พ้นจากอำนาจเราไปหรอก มันไม่พ้นจากการกระทำของเราไป ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เห็นใหม่ มันทนสติปัญญาเราไม่ได้หรอก !

มันทนไม่ได้ เพราะกิเลสมันเกิดจากใจของเรา ในเมื่อใจของเรามันมีความเข้มแข็งขึ้นมา แล้วมันมีสติปัญญาขึ้นมา มันสู้ทน มันอาศัยเรา นี่มันต้องหลบเรา..

ถ้ามันหลบไปเป็นครั้งเป็นคราว เป็นครั้งเป็นคราว นี่คือคนเริ่มจะยืนได้ คนเริ่มจะเป็นความจริงได้ ก็เพราะความจริงจังของเรา ! เพราะความจริงจังของเรานี้ก็เลสมันกลัว แต่เดิมา กิเลสมันสร้างปัญหา เวลามันเสนอลังๆขึ้นมา จิตใจอ่อนแอนี้จะเชื่อมั่นหมดใจ จิตใจอ่อนแอเชื่อมั่นหมดแล้วค้ำยันมันด้วยนะ ก่อนจะทำอะไรต้องขออนุญาตมันด้วย ค้ำยันบนบอบมันว่ากิเลสยอมให้ทำไหม... กิเลสจะให้ปฏิบัติไหม.. กิเลสจะให้ไปวัดไปวาหรือเปล่า... ถ้าบอกไป ๓ วัน แต่ไปถึงบอก ๒ วันจะกลับแล้ว นี่มันยังต่อรองตกลงแล้วแต่มันยังไม่ยอมให้เราทำตามที่เราขอตกลงนั้นเลย มันยังเอาคืน เห็นไหม

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เรามีความจริงขึ้นมา เราทำตามกำหนดที่เราตั้งใจไว้ สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเราแล้ว...

ต้องมีสัจจะ ! ถ้าไม่มีสัจจะ ไม่มีความจริง แล้วเราจะเริ่มต้นที่ไหน พอมีสัจจะขึ้นมาเห็นไหม เราตั้งสติของเรา แล้วเรากำหนดของเรา ทำของเราขึ้นไป

งานทางโลกเขายังต้องขยันหมั่นเพียร... งานทางธรรมนะ เดินจงกรม นั่งสมาธิ ภavana นี้ทำให้ต่อเนื่อง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ได้ผล เพราะการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ เวลาที่มีความมุมานะ มีความตั้งใจนี้ โอ้อโฮ ... โหม โหมใหญ่เลย ภavana ต่อเนื่อง สักพักหนึ่งผ่อนแล้ว พอผ่อนแล้วก็พักแล้ว เห็นไหม

ในกรณีฐานนี้ หลวงปู่มั่นท่านสอนไว้ว่า “เวลาธาตุคงก็ไปนะ ธาตุคงก็ออกไปอยู่ที่ใด ถ้าเป็นสถานที่ใหม่ มันจะสดชื่น มันยังไม่คิดที่ เวลาภavana จิตใจมันจะเบิกบาน แล้วถ้าอยู่เกิน ๑๕ วันหรือเดือนหนึ่ง นี่จิตใจมันเริ่มคุ้นชิน ถ้ามันคุ้นชินให้ย้ายที่ ให้เปลี่ยนที่”

นี่ใจให้ย้ายที่ให้เปลี่ยนที่ แล้วที่ไหนที่ภavana ให้อยู่ยาวนานหน่อย.. นี่หมุนเวียนไปอย่างนี้ หมุนเวียนไป เพราะเวลาเราเกิดเราตาย มันหมุนเวียนในวัฏฏะ เราไม่รู้ว่ามีภพชาติเป็นอย่างไรนะ เกิดมาเป็นเราแล้ว เราถึงรู้ว่าเป็นเรานะ แต่เวลาเราหมุนเวียนไป สถานที่ที่เราอยู่นะ เราเปลี่ยนอารมณ์ เปลี่ยนความรู้สึก เราตัดแปลงเราตลอดไป สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรานะ

สิ่งที่เป็ประโยชน์กับเรานี้ เราข้นหมั่นเพียรใหม่ละ เราอย่าอ่อนแอ เราต้องเข้มแข็ง ถ้าเราเข้มแข็งขึ้นมา ถ้าพิจารณาใช้สติปัญญาจนจิตมันสงบได้ พอจิตมันสงบเข้ามา “ความแตกต่างระหว่างจิตสงบและไม่สงบนี้แตกต่างกันมาก”

สิ่งที่ว่าว่างๆ ว่างๆ ด้วยความหลอก ด้วยการสร้างภาพ นี้เพราะสังคมคนอ่อนแอ แล้วการเข้าสู่สัจจะความจริง นี้เข้าได้สู่สัจจะความจริงได้น้อยมาก ฉะนั้นจำนวนของจิตที่ได้ประสบความว่าง ด้วยข้อมูลที่หลอก ด้วยการภาวนาหลอกและผลหลอกอย่างนั้น มีจำนวนมาก พอมีจำนวนมาก แล้วเราสื่อสารกันด้วยของหลอก ความหลอกความไม่จริงนั้น จะกลายเป็นของจริง...

ผู้ที่ทำความสงบของใจ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาตามความเป็นจริง ! ตามความเป็นจริงนะ “สัญญาอารมณ์กับจิตมันเป็นสอง”

สัญญาอารมณ์คือความรับรู้ คือสิ่งรับรู้ว่างหรือไม่ว่างต่างๆ นี่มันเป็นสัญญาอารมณ์ ความคิดความอ่าน คำพูดต่างๆ นี่เป็นสัญญาทั้งนั้น เกิดจากสัญญา...

“สัญญาอารมณ์กับจิตมันเป็นสอง” เราพุทโธ พุทโธ พุทโธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิจนเข้าไปสู่จิต เห็นไหม พุทโธ พุทโธนี่มันเป็นสัญญา มันเป็สิ่งที่เรานึกขึ้นมา พุทโธ พุทโธ พุทโธ นี้ด้วยความข้น ด้วยความหมั่นเพียร

แล้วพุทโธมันเกิดมาจากอะไร.. พุทโธมันเกิดมาจากจิต ความคิดเกิดมาจากจิต ถ้าไม่มีตัวจิต ไม่มีพลังงาน ไม่มีสิ่งใด คนตายคิดไม่ได้ จิตออกจากร่างไปมันคิดได้ เทวดา อินทร์ พรหมคิดได้ ตัวจิตนี้สำคัญมาก

ฉะนั้นมันมีสัญญาอารมณ์เพราะเป็นสถานะของมนุษย์ ชาติ ๔ และขันธ ๕ นี่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ สิ่งนี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์ แต่เพราะคนเข้าไม่ถึง คนไปศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วสร้างภาพเทียบเคียงออกไปสู่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่สู่ความเป็นจริง ไม่ใช่สู่จิตที่รู้จริง

ถ้าสู่จิตที่รู้จริง เรากำหนดพุทโธหรือปัญญาอบรมสมาธิ สัญญาอารมณ์มันละเอียดขึ้นเรื่อยๆ ถ้ามีสตินะ แต่ถ้าไม่มีสติ มันมีการขัดแย้ง มันมีการคับข้องใจ มันมีการต่อต้าน มันจะติดคั้นในหัวใจ แล้วเครียด อึดอัด แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เห็นไหม

เราตั้งสติพุทโธ พุทโธ ถ้ามั่นเครียด มันอึดอัด เราจะหาวิธีการของเรา ออกนอนผ่อนอาหาร หาอุบายต่างๆ พุทโธ พุทโธ พุทโธจนมีความชำนาญ มีความชำนาญนะ ! พุทโธ จนละเอียดคนะ

แต่ด้วยกิเลส ด้วยความจอมปลอม พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ แล้วพุทโธ แล้วมันก็หายไป เพราะคำว่าหายไป.. หายไปหมายถึงว่าจิตมันละเอียด ตามความเข้าใจของเรา หายไปโดยไม่รู้สิ่งใด.. ไม่รู้สิ่งใด เห็นใหม่ นี่ผลหลอกๆ !

แต่ถ้าเป็นผลตามความเป็นจริงนะ เราใช้อุบายวิธีการต่างๆ เราพุทโธของเราไปเรื่อยๆ พุทโธของเราไปเรื่อยๆ จนจิตมันละเอียด คำว่าจิตมันละเอียด.. พลังงานจากสัญญาอารมณ์กับตัวจิตมันละเอียดลึกซึ้งเข้าไป จนมันเสมอกัน.. มันจะเสมอกัน ! เห็นใหม่

ถ้ามั่นสมาธิจนเป็นเนื้อเดียวกันแล้ว นี่สัญญาอารมณ์ คือ มันเกิดจากจิต แล้วพอสัญญาอารมณ์นี้มันเข้าไปสู่จิต จิตคือตัวพลังงาน จิตคือตัวผู้รู้ ถ้าผู้รู้มันโดดเด่นขึ้นมา นี่ใสสมาธิเกิดตรงนี้ ! ถ้าสมาธิมันเกิดตรงนี้ เห็นใหม่

“จิตหนึ่ง... เอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่น”

ถ้าจิตเป็นจิตหนึ่งแล้ว มันจะพูดโดยสัญญาอารมณ์ว่า ว่างๆ ว่างๆ อย่างที่สังคมเขาพูดกันหลอกๆ ได้ใหม่ ที่สังคมเขาพูดกันอยู่นี้มันหลอกๆ ที่ว่า “ว่างๆ สมาธิคือความว่าง.. ความว่าง”

แต่เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้พูดอย่างนั้นจริงๆ สมาธิคือเป็นความว่าง จิตเวลามีสมาธิเป็นความว่าง แต่มันว่างด้วยเหตุด้วยผล ด้วยข้อเท็จจริง ไม่ใช่ภาวนาหลอกๆ แล้วสร้างผลหลอกๆ ความว่างหลอกๆ แล้วเราเอาขบวนการความหลอกนั้นว่ามันเป็นผล

แล้วในกระแสสังคม มันก็มีกระแสสังคมที่ปฏิบัติอย่างนี้มาก มันก็เข้าได้แค่นี้ไง เข้าได้สู่ความจอมปลอม คือได้เท่านี้ แต่เข้าสู่ความจริงไม่เป็นกัน ถ้ามั่นเข้าสู่ความจริงไม่เป็น นี่ความปลอมจะเป็นความจริง ! แล้วความจริงที่ประพุดติปฏิบัติจริงนี้เลยเป็นของปลอม แล้วไม่กล้าพูด แล้วพูดไม่เป็นด้วยนะ

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ... เงินแท้กับเงินปลอม เงินแท้กับเงินที่ไม่ใช่เงินแท้ เห็นไหม นี่เขาใช้ไม่ได้หรอก ถ้าเอาไปใช้ที่ไหนเขาก็ไม่รับเป็นการใช้ชำระหนี้ แต่ถ้าเงินแท้ นะ เงินบาทตามความเป็นจริง เงิน ๑ บาทก็ชำระหนี้ได้ ๑ บาท เงินที่บาทก็ชำระหนี้ได้ตามนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันเข้าสู่ความจริง เห็นไหม มันเป็นเงินจริง ! ความรู้จริง ! ความเห็นจริง ! แล้วถ้าความรู้จริงเห็นจริงเกิดขึ้น ถ้ามีใครรู้จริงเห็นจริงเกิดขึ้น ถ้าไม่มีหลักนะ ไม่มีหลักเพราะว่าปุถุชน กัลยาณปุถุชน... กัลยาณปุถุชนคือทำจิตให้สงบได้

ที่นี้การทำจิตให้สงบได้ แต่ในเมื่อเรามีส่วนน้อย แล้วส่วนน้อยนี้ เวลาไปพูดกับผู้ที่ มีสถานะทางสังคม ก็ไม่กล้าพูดใจ กลัวผิด แล้วเขาไม่ทำกันอย่างนี้

แต่ถ้าเราเข้าสู่สังคมที่เป็นจริง สังคมครูบาอาจารย์ของเรา สิ่งนี้.. เรามาทำกันเพื่อ สิ่งนี้ ทำกันเพื่อความสะอาดบริสุทธิ์ของใจ ถ้าใจมันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา เห็นไหม แล้วเวลาเราออกฐู ออกใช้ปัญญาในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม มันจะเป็นความจริงขึ้นมา แล้วความเห็นจะแตกต่าง... ความเห็นแตกต่างกับที่จิตมันไม่สงบ !

ถ้าจิตไม่สงบ เห็นไหม มันเห็นโดยสัญญาอารมณ์ มันเห็นได้ นึกภาพได้ กายใคร ก็นึกได้ ทุกอย่างรู้หมด เห็นหมด เข้าใจได้หมดแหละ แต่ ! แต่มันคิดได้แค่นั้น มันรู้ได้แค่นั้น รู้ได้แค่นั้นเพราะเหตุใด..

รู้ได้แค่นั้นเพราะเรามีบุญ ! เราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง มนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ในเมื่อมนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕... สัญญาอารมณ์ สัญญาเราจำได้.. สังขารเราปรุงได้.. วิญญาณรับรู้ได้.. นี่เพราะเราเป็นมนุษย์ เราเกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานี้เรารู้ได้ เรารู้ได้โดยโลกียะ เรารู้ได้โดยที่เราเป็นปุถุชน เรารู้ได้ด้วยสมอง เรารู้ได้ด้วยความคิดของเรา

“นี่มันรู้ได้แค่นี้ ! นี่คือโลกียะปัญญา.. ปัญญาของโลก ปัญญาของการเกิดเป็นมนุษย์ ปัญญาของที่เรา มีสถานะเป็นมนุษย์นี่” เพราะเราเป็นมนุษย์เราถึงมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ พอมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ พอศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้าก็ว่ารู้ได้หมดแหละ ! รู้

ได้หมดเลย นี่ใจพอรู้ ได้หมด ก็รู้ได้ในสถานะของมนุษย์ใจ สถานะของมนุษย์ เห็นใหม่ แต่มนุษย์ที่ปฏิบัติธรรม ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เราพุทโธ พุทโธ จนจิตเป็นหนึ่งขึ้นมา

“นี่มนุษย์ที่ปฏิบัติธรรม ใจควรแก่การงาน”

ถ้าใจไม่ควรแก่การงาน ใจเป็นเรื่องโลกๆ ใจเป็นเรื่องของสมมุติบัญญัติ เป็นเรื่องของสมมุติ สมมุติที่อยู่ในอำนาจของกิเลส คิดสิ่งใดก็คิดโดยกิเลส คิดสิ่งใดก็คิดโดยการทำลายตัวเอง ทำลายโอกาสของตัวเอง

ถ้าตัวเองคิดโดยธรรม เห็นใหม่ พอจิตสงบแล้ววิปัสสนาไป มันจะเป็นโลกุตตรธรรม มันจะเป็นธรรม มันจะชำระกิเลส มันจะถอดถอนกิเลส มันจะเป็นคุณธรรมไป แต่ถ้ามันคิดแบบโลก คิดแบบหลอก.. หลอกตัวเองใจ เพราะกลัวว่าตัวเองจะไม่ได้มรรค ได้ผล กลัวตัวเองจะปฏิบัติไม่ทันคนอื่น กลัวตัวเองจะไม่มีคุณธรรม ก็เลยคิดภาพเอาผลหลอก เอาผลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาผลของครูบาอาจารย์ เอาผลของกระแสนักขณที่เขาเชื่อถือ แล้วก็พูดให้เหมือนกัน

พอให้เหมือนกัน เห็นใหม่ แต่คนพูดมีสถานะทางสังคม ถ้าคนพูดมีสถานะทางสังคม เราไม่กล้าโต้แย้ง เราไม่กล้าเพราะกระแสนักขณมากกว่า มันก็ถ้อยตามกันไป นี่ผลหลอกๆ !

แต่ถ้าผลตามความเป็นจริงล่ะ เราปฏิบัติตามความเป็นจริง เห็นใหม่ แล้วตามความเป็นจริงของเรา ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงขึ้นมาจะ พอจิตมันสงบเข้ามา ผลมันเราก็รู้อยู่แล้ว เพราะพอมันสงบขึ้นมาจะ เวลาตอนที่จิตจะสงบนี้เราใช้สติปัญญา

โดยปกติของปุถุชนคนหนา คนหนานี้คิดสิ่งใดมันต้องใช้สัญญา ต้องใช้ความจำ ต้องใช้ปัญญา สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมาจากความนึกคิด นี่มันนึกคิดขึ้นมา มันก็เป็นเรื่องจืดๆ มันก็เป็นเรื่องแค่สามัญสำนึกที่รู้ได้แค่นั้นแหละ..

แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธ หรือเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเราบ่อยครั้งเข้า จนจิตมันมีกำลังนะ ถึงจะไม่เป็นสมาธิ นี่มันก็แตกต่างแล้ว แตกต่างเพราะเมื่อก่อน กิเลสมันจะชักนำเราไปได้ง่าย กิเลสมันจะชักนำเราไป สิ่งใดๆ นี่กิเลสมันจะจูงเราไปได้ตลอดไปเลย แล้วเราก็เชื่อตามมัน ว่ากิเลสเป็นเรา เราเป็นเรา เรารู้ธรรม เรามีความรอบรู้ โอ้อโฮ... เก่ง

ไปหมดเลย นี่กิเลสมันชักนำได้ง่าย แต่พอเราพุทโธ หรือเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ พอจิตมันเริ่มมีกำลัง เห็นไหม นี่มันเป็นอิสระ

“กิเลสก็คือกิเลส.. จิตก็คือจิต.. เราก็คือเรา”

เวลาจิตเรามีกำลังแล้ว พอกิเลสมันบอกว่าคิดเรื่องนั้น คิดเรื่องนี้ คิดเรื่องสังขารม เรื่องต่างๆ นี่มันไม่ไปแล้วนะ มันไปบ้างไม่ไปบ้าง เริ่มต้นจะไปบ้างไม่ไปบ้าง นี่ใจความแตกต่างเกิดแล้ว..

พอความแตกต่างเกิดขึ้นมาเราก็แปลกใจแล้ว แล้วถ้าเราไปหาอาจารย์เราที่เป็นอาจารย์หลอกๆ อาจารย์ของเราไม่มีคุณธรรมจริง พอเราไปปรึกษานะ ปรึกษาว่าจิตเริ่มเป็นอย่างนี้ เขาก็จะบอกว่า “นี่ผิดหมดเลยนะ ! นี่มันไม่ว่าง... ทำอย่างนี้ใช้ไม่ได้ แต่ถ้าทำดีๆ ไป มันว่างๆ มันเป็นสัญญาอารมณ์ หรือเป็นเรื่องที่เราไม่รู้โดยธรรมชาติของพระพุทธเจ้า นะ อย่างนี้นี่ถูกหมดเลย”

นี่ไง นี่สังคมภาวนาหลอกๆ !

แต่ถ้าเราทำจริงของเรา มีครูบาอาจารย์ที่จริง หรือเราปฏิบัติด้วยอำนาจวาสนาของเรา นี่เราทดสอบได้ ! ทดสอบพอจิตมันเริ่มมีกำลังขึ้นมาแล้ว....

๑. ความคิดความอ่านมันจะดึงเราไปไม่ได้

๒. ขณะที่จิตเราเริ่มใช้ปัญญา มันมีความรู้ที่ลึกซึ้ง มันมีความรู้ที่ดูดี มันมีความรู้ที่เข้ามาถึงใจของเรา มันมีความรู้ที่แปลกๆ เห็นไหม

ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ให้กำลังใจ แล้วมีครูบาอาจารย์ที่เห็นสภาพ นี่มันเป็นขบวนการของมันไง

ขบวนการของจิต การพัฒนาการของจิต จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ จิตนี้เป็นอนิจจัง ความเป็นอนิจจัง.. เห็นไหม สิ่งที่เป็นอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ มันเป็นอนิจจัง นี่มันเกิดดับทั้งนั้นแหละ พอมันเกิดดับแล้ว อารมณ์หนึ่ง อารมณ์ดี อารมณ์เลว อารมณ์ไม่คิดต่างๆ นี่มันจะเกิดแล้วทำลายหัวใจ

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา... เราไล่ต้อนของเรา เราใคร่ครวญของเราขึ้นมา พอเราใคร่ครวญของเราขึ้นมา พุทฺโธของเราบ่อยๆ ครั่งเข้า มันจะละเอียดมากขึ้นไปเรื่อยๆ

จิตก่อนที่จะเข้าสมาธินี้ เพราะตัวมันต้องสลัดอารมณ์ความรุงรังของจิต ถ้าความรุงรังของจิตนะ เมื่อก่อนมันคิดไปตามอำนาจของมันใช่ไหม แต่เพราะเรามีสติปัญญา เราพุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธตอกย้ำใช่ไหม เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเราใช่ไหม นี่พอทำบ่อยครั้งเข้า.. บ่อยครั้งเข้า จนมีกำลังขึ้นมา ปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เห็นใหม่

“ขั้นนี้ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ขั้นนี้” ปลดปล่อยขั้น ๕ เข้ามา ปลดปล่อยจนมันเป็นอิสรภาพขึ้นมาเห็นใหม่ ปลดปล่อยชั่วคราว เพราะอะไร เพราะความคิดกับจิตมันมีอยู่แล้ว

ความคิดนี้เป็นขั้น ๕ จิตก็คือตัวจิต... เราพุทฺโธก็คือขั้น ๕ นั้นแหละ เพราะสติปัญญาเรานึกพุทฺโธ... สั่งขารปรุงพุทฺโธ.. นี่ความรับรู้พุทฺโธ ถ้าพุทฺโธซัดๆ ก็เวทนา.. นี่วิญญาณรับรู้ พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ.. นี่ขั้น ๕ กับจิต เวลามันทะลุ มันก็ไปสู่จิต

ถ้าสู่จิต.. จิตนี้เวลามันเป็นจิตแล้ว เวลามันออกวิปัสสนา ถ้ามันนุ่มไปสู่กาย เวทนา จิต ธรรม การนุ่มไปสู่กาย สู่เวทนา สู่จิต สู่ธรรม การเห็นโดยสมาธิ การเห็นโดยจิตที่มันมีสัมมาสมาธิ ขณะที่มันไม่มีสัมมาสมาธิ หรือมันเริ่มเป็นสมาธิ มันก็เห็นความแตกต่าง แล้วถ้าจิตมันเป็นสมาธิขึ้นมาละ มันนุ่มไปสู่กาย เวทนา จิต ธรรม นี่มันสะท้อนหัวใจมาก !

เวทนา... นี่มันจับเวทนา เวทนาไม่ใช่เราเลยละ เวทนาเป็นเวทนานะ เวทนานี้ เพราะจิตมีกำลังใช่ไหม ถ้าจิตไม่มีกำลังจะปวดมาก เวทนาเป็นเรา โอ้โฮ... ปวดมากเลย แต่ถ้าจิตมีสมาธินะ จับเวทनावางไว้เลย มันเป็นซาๆ มันเป็นสั๊กแต่ว่าเวทนา แต่มันยังชำระกิเลสไม่ได้ เพราะมันไม่พิจารณาจนผ่านเวทนาได้

นี่ไงพอจิตมันมีกำลังมันจับของมันได้ เห็นเวทนามันก็ยังเล่นกับเวทนาได้เลย ถ้าเวลามันเห็นจิต จิตผ่องใส จิตอะไรต่างๆ ถ้ามันเห็นกาย แล้วสภาวะกายเป็นอย่างไร

นี่ถ้าเห็นอย่างนี้ ความเป็นไปอย่างนี้ นี่มันเป็นข้อเท็จจริงใจ ! มันเป็นวิปัสสนาที่ครูบาอาจารย์เราท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านผ่านไปแล้ว ท่านปฏิบัติแล้วท่านผ่านเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ผลของการปฏิบัติมันต้องผ่าน

“อริยสัจมันมีหนึ่งเดียวเท่านั้นแหละ !”

การวิปัสสนา ในกาย เวทนา จิต ธรรม นีเสติปฏิฐาน ๔ โดยมีจิต โดยจิตที่มันสงบ จากกิเลส สงบจากความเห็น สงบจากกิเลสตัดหาความทะยานอยากที่มันจะชักนำเราไป แต่เพราะด้วยความอ่อนแอของเราเอง ด้วยความอ่อนแอของสังคม เวลาจิตมันยังไม่มี กำลังสิ่งใดๆ เลย แต่เขาบอกว่า “สิ่งนั้นเป็นธรรม.. มันจะปล่อยวางเข้ามา.. มันจะว่าง ขึ้นมา” มันก็เลยนอนจมอยู่กับกิเลสตัดหาความทะยานอยากที่ไม่ได้ขยับไปไหนเลย

จิตนี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีผลของการปฏิบัติใดๆ เลย แต่ด้วยเป็นการภavana หลอกๆ แล้วก็เอาผลหลอกๆ มาเป็นการันตีให้จิตนั้นมันนอนใจ... ให้จิตนั้นนอนใจ ให้ จิตนั้นว่าสิ่งนั้นเป็นคุณธรรม เห็นใหม่

เราเกิดมาในพุทธศาสนา เราเกิดมาพบธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้วางไว้ ถ้าเราทำตามความเป็นจริง ผลมันจะเกิดตามความเป็นจริงกับหัวใจของเรา

แต่เพราะสังคมมันเป็นอย่างนั้น สังคมมันหลอกหลวงกัน แล้วก็สร้างสภาวะ หลอกๆ แล้วกิเลสเรานั้นชอบใจ คนเรานี้ชอบหลอกๆ เพราะชอบความสะดวกสบาย มัน ไม่เอาจริงเอาจัง มันไม่เข้าไปเผชิญสู่ความจริง มันต้องเผชิญสู่ความจริง

คูสิเรากินอาหาร เห็นใหม่ ถ้าอาหารมันผสมไปด้วยพริก ด้วยสิ่งเผ็ดร้อน มันก็ ต้องเผ็ดร้อน เรากินอาหารคาวจบแล้ว แล้วเรากินของหวาน เห็นใหม่ ของหวานมัน นุ่มนวล มันมีความกลมกล่อม นั่นก็เป็นของหวาน ในเมื่อเรากินอาหาร เรากินคาวแล้วก็ กินหวาน แล้วเราก็ดื่มน้ำ

ในการประพุดติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเราไม่กินข้าวแล้วเราจะกินอะไร กินของหวาน ก่อนหรือ ถ้ามันกินของหวานแล้วอื่ก็ได้ ถ้าปฏิบัติแล้วนี้ขิปปาภิญญา ผู้ที่ปฏิบัติรู้เร็ว มันก็เป็นอำนาจวาสนาของคน แต่มันก็ต้องกินจริงๆ ใจ มันก็ต้องกินของหวาน กินจริงๆ กินน้ำก็กินน้ำจริงๆ ทำทุกอย่างเป็นความจริง

แล้วเวลามันกินขึ้นมา เห็นใหม่ คูสิเรากินข้าว เราปฏิบัติโดยเวไนยสัตว์ เราเป็น เวไนยสัตว์ เป็นผู้ที่มีโอกาส เราปฏิบัติของเราขึ้นไป มันก็ต้องผ่านขบวนการ อย่างเช่น

เรากินข้าว ถ้ามันเผ็ดเราก็ต้องกิน ใจ เผ็ดก็ต้องเผ็ด หวานก็ต้องหวาน คิม้มน้ำนี้มันรสจืดก็ต้องจืด

ในเมื่อความจริงเป็นอย่างไรร เราต้องเผชิญความจริงของเราตลอด ตามความเป็นจริงอย่างนั้น เราจะหลบเลี่ยงไม่ได้ ถ้าหลบเลี่ยงมันก็ไม่ตรงกับจริตสี หลบเลี่ยงมันก็ไม่ใช้กิเลสดี อย่างเช่น ! เช่นเราเจ็บไข้ได้ป่วย เราบอกว่าเราหลบเลี่ยงให้รักษาคนอื่นแทนเอาคนอื่นไปรักษาแทนแล้วเราจะหาย อย่างนี้มันเป็นไปได้เห็นไหม

เราเจ็บไข้ได้ป่วย เราจะหายจากโรครภัยไข้เจ็บ เราก็ต้องรักษาตัวเราเอง จิตของเราเป็นจิตป่วย จิตของเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก จิตของเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราเกิดมามีโอกาสที่จะได้ประพฤติปฏิบัติ เราก็ต้องเข้าเผชิญสู่ความจริง ถ้าเข้าเผชิญสู่ความจริง เราต้องปฏิบัติจริงตามจริตนิสัยของเรา

เห็นไหม ถ้าปฏิบัติตรงจริตมันจะปฏิบัติได้ง่ายนะ แต่ถ้าปฏิบัติไม่ตรงจริต เราพิจารณาสิ่งใดก็แล้วแต่ คิดว่ามันจะเป็นการชำระกิเลส เราทำได้อยู่ แต่มันจืดจืด.. มันจืดจืด มันไม่คูดคิม แต่ถ้ามันตรงกับจริตนะ ตรงกับกิเลสนะ เหมือนกับแผลเลย ถ้าเราเกิดแผลที่ไหนนะ แล้วเราขูดนะ เลือดจะออกทันที

จิต ! มันมีความฝงใจ มันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากอยู่ในหัวใจ ถ้าตรงจริตนะ มันเหมือนกับเราตรงบาดแผลเลย.. ตรงบาดแผล เช่น เนื้อเน่า เราต้องตัดเน่าเนื้อ ฉีกเนื้อเน่าออก เราต้องขูดเนื้อเน่าออก แล้วเราจะรักษามันอย่างไร ถ้าเรารักษามันขึ้นมาเน่าเนื้อมันจะงอกงายขึ้นมา มันจะออกมาเป็นปกติได้

ถ้ามันเป็นเนื้อเน่า เราต้องขูด เนื้อร้ายเราต้องตัดทิ้ง ถ้ากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันตรงจริต มันเข้าไปสู่เนื้อร้าย มันคูดคิม มันทำแล้วมันรสชาติ แต่ถ้ามันไม่ตรงกับจริตนะ อย่างเราพิจารณาจิต แต่เราไปพิจารณากาย มันพิจารณาได้นะ พิจารณาได้อยู่เข้าใจได้อยู่ แต่เฉยๆ ใจ พิจารณาไปแล้วก็เฉยๆ พิจารณาจบแล้วมันก็รับรู้หมด เหมือนปกติ เหมือนวางยาชา เหมือนคนโดนวางยาสลบ

นี่มันไม่ตรงกับจริต ! ถ้าตรงกับจริตนะ เราวางยาชา เราวางยาสลบ แต่มันรู้ตัวนะ โอ้โฮ... เราผ่าไปก็เจ็บ ทำอะไรก็เจ็บ มันมีรสมีชาติ นี่ถ้าตรงจริตมันมีรสมีชาติ เวลาพิจารณาไปแล้วมันปล่อยอย่างไรนี้ มันรู้ตัวของมัน มันถอดมันถอน มันเบาลง

ถ้าเราทำความสงบของใจ เวลาใจสงบขึ้นมาก็ร่มเย็นเป็นสุข มีความร่มเย็น แต่ถ้าร่มเย็นแล้วถ้ามันคิด ก็นึกว่านั่นเป็นนิพพาน แต่ถ้าเรามีครูมีอาจารย์ หรือเราเปรียบเทียบใจของเราแล้ว มันไม่ใช่นิพพาน เราออกวิปัสสนา ถ้าเราออกวิปัสสนาใช้ปัญญา เห็นไหม พอเราใช้ปัญญาไปแล้ว มันเลาะ มันถากมันถาง โอ้โฮ...

“นี่ความสุขในสมาธิอย่างหนึ่ง.. ความสุขในการวิปัสสนาแล้วปล่อยวาง นั่นเป็นอีกอย่างหนึ่ง”

เพราะความสุขในสมาธิ คฤติ อย่างเช่น เราอาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย มีความร่มเย็นเป็นสุข เราก็มีความสุขนะ แต่เดี๋ยวมันก็เสื่อม เดี่ยวก็ต้องอาบน้ำอีก แต่ถ้าเราอาบน้ำ เราชำระร่างกายแล้ว เราทำทุกอย่างพร้อมหมดคนะ มันถอดถอนเหงื่อถอดถอนไคล มันจะไม่มีเหงื่อไคลไหลออกมาอีกแล้วนะ

นี่มันมหัศจรรย์อย่างนั้นเลย ถ้ามันวิปัสสนานี้มันถอดมันถอน มันทำให้สิ่งต่างๆ ในหัวใจมันเบาลง มันต้องเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ เลยละ ! มันเป็นข้อเท็จจริงอย่างนี้เลย ถ้าปฏิบัติไปมันจะรู้เหตุรู้ผล มันจะมีสูงมีต่ำ มันจะมีการกระทำ

นี่พื้นฐานนะ ! พื้นฐานการปฏิบัติเริ่มต้น ถ้ามันถูกทางมา เห็นไหม นี่มันถูกทางมา มันปฏิบัติมาโดยสัมมาทิฐิ มันปฏิบัติมาโดยมัชฌิมาปฏิปทา โดยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ลี้ลुकคลูกกลาน... เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๖ ปีที่ปฏิบัติมานี้ ลี้ลुकคลูกกลานมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นทั้งชีวิตเลย ลี้ลुकคลูกกลานมา ทั้งๆ ที่มีวาสนา เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพูดเอง ! ท่านบอกว่าท่านปรารถนาพุทธภูมิ

องค์หลวงปู่มั่นท่านปรารถนาพุทธภูมิ องค์หลวงปู่เสาร์ท่านปรารถนาเป็นพระปัจเจกพระพุทธเจ้า นี่ท่านปรารถนามาขนาดไหน คนที่ปรารถนาแล้วสร้างบุญกุศลมาขนาดนั้น เห็นไหม เพราะมีแรงปรารถนา คืออำนาจวาสนาบารมี พออำนาจวาสนาบารมี

พอมานะประพฤติปฏิบัติ ท่านยังเอาจริงเอาจังขนาดนั้น ไอ้พวกเรานี้เนะ มันจะปรารถนาอะไรก็แล้วแต่ แต่ถ้ายากจะพ้นทุกข์ อยากจะได้สัมผัสธรรม

เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ ได้พบพุทธศาสนา แล้วเรามีความตั้งใจ.. เรามีความตั้งใจที่ออกมาประพฤติปฏิบัติ เรามาวัดมาวากันเพื่อปฏิบัติ เพื่อจะได้คุณธรรม ได้สัมผัส เพราะชีวิตนี้มันทุกข์นัก ! ชีวิตนี้ทุกข์นักนะ ชีวิตนี้มันทุกข์นัก ! เกิดมาเพื่อจะตาย.. แล้วก่อนที่จะตายก็ทำมาหากินนะ มีครอบครัว เราทำอะไรต่างๆ เห็นไหม ผู้ที่มาบวชเป็นพระก็เสียสละ นี่เราก็คือพรหมจรรย์ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วเราไม่อยากจะเกิดอีกแล้ว เราก็คือรักษาพรหมจรรย์ของเรา เราก็คือไม่มีครอบครัว... ชีวิตทั้งชีวิตเราก็คือสมนุกสมบัน เราก็คือต่อสู้ของเราขึ้นไป

นี่การกระทำของเราเนี่ย เรามีอำนาจวาสนา เราเห็นภัยในวิญญูะ เห็นภัยในการเกิดและการตาย เห็นภัยเพราะว่าเรามีสามัญสำนึก เราเกิดมาในพุทธศาสนา เราเกิดมาแล้วได้ศึกษา พอศึกษาแล้วมันย้อนกลับมา ศึกษาแล้วเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา ถ้าศึกษาแล้วก็สักแต่ว่าศึกษา มันก็ไม่ใช่ประโยชน์กับใคร เราศึกษาแล้วนี่เราทำจริง เราศึกษาแล้วเรามีสามัญสำนึก.. สามัญสำนึก เห็นไหม

“สิ่งที่มืออยู่... ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีอยู่ “

“ธรรมและวินัยนี้มันเป็นนามธรรม ! คำว่านามธรรมนะ คือ สัมผัสได้ด้วยหัวใจ”

แต่เวลาเราศึกษาทางโลก.. เรามีความเห็นทางโลก เราก็อ่าสิ่งใดจะเป็นเครื่องกำประกำว่าเราทำแล้วจะได้หรือไม่ได้ นี่สิ่งนี้ใครบอกเราที.. ใครบอกเราทีว่าสิ่งใดเป็นทางออก ให้คนชี้มาแล้วเราจะหาทางออกทางนั้น นั่นเราคิดของเรา !

แต่ในเมื่อมีครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ท่านสละชีวิตมาแล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านสละชีวิตมาแล้ว แล้วท่านประพฤติปฏิบัติตามข้อเท็จจริง แล้วท่านได้ผลตามความเป็นจริง แล้วผู้ที่ปฏิบัติจริงนี้เพราะอะไร เพราะมีครูบาอาจารย์ท่านตรวจสอบกันเอง ครูบาอาจารย์ท่านตรวจสอบกันเองว่าผลมันเป็นตามความเป็นจริง

ฉะนั้นเราปฏิบัตินี้เรามีตัวอย่าง เรามีแบบอย่าง เราจะต้องมีความเข้มแข็ง ! เราเข้มแข็งแล้วเราทำของเราละ อย่าอ่อนแอ... ถ้าอ่อนแอละ

เรามองโลก วันนี้เราจะพูดให้เห็นว่าสภาวะของโลกมันน่าสลดสังเวช พวกเราละมันเหมือนปลา.. “น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย” น้ำมันร้อน เห็นไหม เหมือนกับสังคัมมันร้อน สังคัมร้อน สังคัมทุกข์ยาก นี่น้ำร้อนปลาเป็น.. เราเป็นคนเป็นๆ เราพยายามว่า เราพยายามจะหาที่ร่มเย็น น้ำร้อนปลาเป็น.. แล้วโลกเขาเอาความร่มเย็นเป็นสุขมาแล้วบอกกันว่าน้ำเย็น แต่น้ำเย็นปลาตาย... พอ น้ำเย็นนี้มันก็อ่อนใจ น้ำเย็นมีความอบอุ่น แต่เวลาเรามองโลกทางธรรมนะ โลกนี้ร้อนนัก ! โลกนี้เราร้อนนัก ต่างคนต่างวิ่งเข้าไปสู่อำนาจ ต่างคนต่างวิ่งเข้าไปเกาะกองไฟ ต่างคนต่างเข้าไปสู่อำนาจ

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ “อำนาจโดยธรรม ! คือเรามีอำนาจกับชีวิตเรา”

อำนาจโดยธรรมนะ ! ธรรมะคืออะไร... ธรรมะคือหัวใจที่ได้สัมผัสธรรม ถ้าหัวใจเราได้สัมผัสธรรมนะ จากใจดวงหนึ่ง จากความเราร้อน แล้วเราได้สัมผัส เราได้มีความร่มเย็นเป็นสุข เราพยายามถอดถอนสิ่งที่เป็นเชื้อไฟเชื้อไฟออกจากใจของเรา

“นี่อำนาจโดยธรรม... อำนาจโดยธรรม คือ เอาใจของเราไว้ได้ในอำนาจของเรา”

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะชนะศึก จะชนะด้วยกองทัพ คุณด้วยรอย คุณด้วยพัน นั่นมันมีแต่เวรแต่กรรม เห็นไหม นี่เขาวิ่งชิงอำนาจกันทางโลก มันมีแต่เวรแต่กรรม แล้วสร้างผลแต่ความบาดหมาง มีเวรบาดหมางต่อกัน

แต่ถ้าเราปฏิบัติธรรมนี้ เห็นไหม เราจะมีอำนาจ โดยธรรม ! อำนาจที่เป็นสังฆธรรม ! เรามีอำนาจ โดยธรรม อำนาจนี้มันทำให้จิตใจเราร่มเย็นเป็นสุข

โลกเขาจะมองอย่างนั้นนะ โลกเขามองอย่างนั้นจริงๆ เขาจะมองว่า “โลกเขามีความร่มเย็นเป็นสุขกัน เขาอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ทำไมพวกเราต้องมาทรมานตน.. ทำไมเราต้องทรมานให้มีความทุกข์ความยาก”

“ก็ความร่มเย็นเป็นสุขนั้น มันให้ผลเราร้อนกับใจ” มันให้ผลความเราร้อนกับใจ ! ใจมันทุกข์มันยาก เราถึงได้มาตัดแปลงเรานี้ไง

นี่ความเป็นอยู่นี้มันไม่รุ่มเย็นเป็นสุขเพราะอะไร เพราะคิดไง คิด ๕ คิด ๘ คิด ๑๐
คิด ๒๒๗ คิดในรูปดวงควัตร เห็นใหม่

คิด ! เป็นความปกติของใจ...

คิด ! สีเลนนะ สุกติง ยันติ... สีเลนนะ โภคะสัมปะทา

คิด ! เป็นที่อยู่อาศัย... คิด ! มีความรุ่มเย็นเป็นสุข เห็นใหม่

เพราะเรามีคิด ! เพราะว่าเรามีคิดไง เราถึงไม่ใช่ชีวิตแบบนั้น เพราะเขาขาดคิด
ขาดธรรม เขามีคิด ๕ เขาก็ใช้ชีวิตของเขา โดยความรุ่มเย็นเป็นสุขของเขา แต่เพราะเรามี
คิด ๘ คิด ๑๐ คิด ๒๒๗ นี้มันกรองเราเห็นใหม่

คิด ! เพราะมีคิดเป็นปกติ... มีคิดเป็นพื้นฐาน ถ้ามันปฏิบัติขึ้นไป มันก็จะขึ้นไป
ด้วยความขาวสะอาด

มีคิดปกติแล้วถ้าเกิดสมาธิ สมาธิก็เป็นสัมมาสมาธิ เกิดความรุ่มเย็นเป็นสุข แล้ว
พอเกิดปัญญาขึ้นมา “มันจะเกิดโลกุตตรธรรม” ปัญญาที่จะชำระกิเลส ปัญญาที่มันเป็น
ภavnามยปัญญา ปัญญาที่ลึกลับมาก..

ครูบาอาจารย์ของเราจะ ถ้าท่านผ่านขบวนการในการประพฤติปฏิบัติ ใจที่เป็น
ธรรมแล้วนี่ท่านฟังออกหมด ท่านฟังคนที่พูดภavnามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการ
ภavnาล้วนๆ ปัญญาที่ไม่ใช่ปัญญาวิทยาศาสตร์ ปัญญาที่ไม่ใช่ปัญญาโลก ปัญญาโลกคือ
ปัญญาในวัฏฏะ ปัญญาเราตรีกในพรหม ในเทวดา อินทร์ พรหม นี้อย่างนี้เป็นปัญญาใน
วัฏฏะ ในผลของวัฏฏะ เราคิดได้ในผลของวัฏฏะ เพราะจิตมันเคยเวียนตายเวียนเกิดใน
วัฏฏะนี้

แต่เวลาจิตมันภavnาศึกขึ้นไปโดยข้อเท็จจริง ไม่ใช่ภavanaหลอกๆ นะ เวลาเกิด
ภavnามยปัญญา นี่ปัญญาอย่างนี้ปัญญาที่ว่าเอาชนะใจตนเอง ธรรมที่เกิดจากใจ ใจที่มี
ปัญญาอย่างนี้มันจะเข้าไปชำระ แล้วสะสาง แล้วถอดถอน รื้อค้นทำลายอวิชชา ทำลาย
ความไม่รู้ในหัวใจของเรา ถ้าทำลายความไม่รู้ในหัวใจของเรา จนเป็นความรู้จริง เป็น
วิชา! เห็นใหม่

“วิชา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา”

“อวิชา” กับ “วิชา”

แต่เวลาปฏิบัติไปถึงสังขารแล้ว มันพ้นจากวิชา พ้นจากมรรคญาณ พ้นจาก
พาหะ พ้นจากวิธีการ ไปสู่เป้าหมาย

นี่มันเป็นวิธีการนะ วิชานี้เป็นวิธีการ เป็นการเปลี่ยนแปลง เป็นการกระทำ เป็น
กิจญาณ.. กิจญาณในหัวใจของเราเข้าสู่เป้าหมายนั้น เป้าหมายที่ว่าให้พ้นจากทุกข์

ให้ภavanaตามความเป็นจริง “โลกเขาภavanaกันหลอกๆ เราจะภavanaจริงๆ” เอวัง